

KURDISTAN PRESS

ROJNAMEYA 15 ROJÎN • 15 GÜNLÜK GAZETE

HEJMAR • SAYI 5 19 SERMAVEZ • KASIM 1986 ISSN 0283-4898

GAVEKE GIRÎNG

PDK-I û YNK :

□ Partî Demokratî Kurdistanî Iraq û Yekîti Nîştîmanî Kurdistan li dijî rejîma Saddam hêzên xwe kirin yek!

□ Ev nûçeya di dorbarê yekîtiya navbeyna PDK-I û YNK îro di her 4 perçeyên Kurdistanê de gelê me, pêşmergeyên me dilşa dlke!..

PB / PDK-I :

□ Vekî tê zanîn, di navbeyna her du allyan de berê dijîtiyên dijwar hebûn. Ev nakokî yê han zerareke mezîn diglhande gelê Kurd...

YNK :

□ Erka ku li ser milê hemû rêxistnan dlkove ev e, ku ew li gor hêz û hebûna xwe xebata xurtkirina wê yekîtiyê bikin... Dûmahîk di navîn de

foto: ANK

Nihayet Birlîk !

Irak Kürdistan Demokrat Partîsi ile Kürdistan Yurtseverler Birlîği, yıllar süren çellişme ve çatışmalardan sonra, nihayet güçlerini birleştirdiler!!

□ 7-8 Kasım'da Irak KDP adına İdris Barzani ve KYB adına Celal Talabani arasında yapılan görüşmeler olumlu sonuç-

landı, iki örgüt siyasal ve askeri alanda güçlerini birleştirme kararı aldılar. Buna göre, peşmergenin tek bir komutanlığa

bağlanması için çalışmalar yapılacak; bütün askeri ve siyasi güçler Saddam rejimini devirmek için seferber edile-

cek, örgütler arası çatışmalara son verilecek, karşılıklı anti-propagandalar durdurulacak... Devamı orta sayfada

ALA RIZGARI

□ Ev li hev hatina YNK û PDK gavekî mûsbet e, û lazîme piştewaniya wê bê kirin. Li vî beşê Kurdistanê taybetî şerê "birakuji", û li hember dijîmin berbelaviya hêzan li ser tevgera netewî texrîbatek mezîn dikir. Ku bi salan e ev daxwaz û hevî hebu; ber bi vê gavek

K.U.K.

□ Hevkariyek di navbera PDK-I û YNK da ji bo hilweşandina rejîma qoloniyalîst ya Iraqê pêkhatiye, ji alîye me gavek gelek grînge û hêja tê dîtin. Ev hevkarî nişanek ya serketina têkoşîna netewa yê Kurd ji bo mafên xwe yê netewî û demokratîk e.

PPKK

□ Em rûmeteke mezîn didin tifaka navbera PDK-I û Yekîtiyê û baweriya me ew e ku berdewam bûna vê tifakê li ser esasê niştîmanperwerî, wê tevgera rizgarîxwaziya gelê Kurd hê pirtir ber bi serfiraziyê ve bibe. □ Hêviye me ew e ku tifak li ser esasekî durust umirdirêj be.

RIZGARI

□ Rizgarî herdem ji bo yekîtiya hêzên sosyalist û ji bo hevkarîya hêzên netewî xebitî ye. □ Di dema îro de li Kurdistanê pewîstiyek grînge, ku hêzên rizgarîxwazen Kurdistan di ênîyekî netewî de dijî dijîmin bi hev pişkî têkoşîne bi hunînin. □ Em bawerin ku te

TEKOŞIN

□ Irak Kürdistanî'nda son günlerde Yekiti ile KDP arasında nihayet bir anlaşmaya varıldığını ilk kez konuya ilişkin değerlendirme talep eden KURDISTAN PRESS muhabiri arkadaştan duydum. □ Üzerinde anlaşmaya varılan ilke ve hedefler konusunda

T.S.K.

□ Peymana ku navbeyna PDK-I û YNK pêk hatiye bi salane ku daxwaza pêşmergeye, daxwaza hemu partî û hêzên şoreşger û welatparêzên Kurdistanê ye. □ Bi gelemperî û bi taybetî daxwaz û karaweweyê Kurd e ji lewre bi pêk hatina peymanê re.

KURDINO ! MALXIRABINO ! HÎNÎ ZIMANÊ XWE BÎBÎN !

□ Îro ku mirov bala xwe bide Ewropa, mirov dê bibîne ku bi sedhezaran Kurd hene. Piraniya van Kurdan li Elmanya, bi cih û war bûne. Yên mayî jî li Danimarkayê, Swêdê, Belçikayê, Fransayê, Norveçê û İngiltereyê bi cih bûne. Heya bi Amerîka, Awistralya û Kanada jî Kurd hene. An em karin bêjin, ku îro Kurd li her çar aliyê cihanê hene. Pirên van welatan jî Kurdan re bûye mal û cihê welatê wan girtiye. Her çiqas Kurd dibêjin, emê îro an sibê vegerin welatê xwe jî, dîsan bi salan dimînin û yên ku vedigerin hejmarek pir piçûk e. Dîsan piraniyan van Kurden li welatên Ewropa dijîn xwendevan û ronakbîr in. Lê mixabin, ev xwendevan û ronakbîrên me nikarin xwe li Ewropa bigihînin û tiştên ku zanin jî ji bir dîkin. Hem li paş pêşketina civata xwe, hem jî li paş pêşketina Ewropa dimînin. Ker, lal û kor dimînin. Ji civatê bi dûr dikevin û di nav vê civata modern de rengê gundiyan digirin. Yên ku zanebûna xwe bi pêş dixin pir kêman in. Bi qasî tiliyên destekî ne. Ji aliyekî gava ku endamên gelên din xwe bi musîkê, bi niviskariyê, bi rejîsoriyê, bi tiyatroyê, bi rojnamevaniyê û bi dan û standîne dîplomatîk xwe bi pêş dixin, piraniya Kurden me xwe di quncikên komelan de genî dîkin û xwe ji her tiştên civakî bi dûr dixînin. Yên ku li unîversîtan dixwînin û li ser tiştan pisporiyê dîkin. Bi qasê tiliyên destekî jî tunene. Gelo di nav vê hejmarê mezin de yên ku bi zimanê xwe dixwînin çiqas in? Ne bi statîskî bi jî, bi firotina pirtûk û rojnameyên Kurdî mirov dibîne ku hema hema tunene. An pir pir kêman in. Li cihekî wek Ewropa ku tîraja pirtûkên Kurdî pencsed be û ji van pencsed pirtûkên sed jî neyê firotin, ev ji bo me Kurdan rûşeyek e. Mirov şerm dike û ji şerman ruyê mirov dikeve bin erdê.

Lê gava ku ser peyvê û zimandirêjiyê, her yek ji me filosofek û pisporek e. Em her roj li ser masan Kurdistanê ava dîkin, tixûbê wê ji vî serî dikişînin heta bi seriyê din û em ala wê li ser çiyayên diçikînin. Ma gelo Kurdistanê bê ziman emê çi bikine jê?

Welatê zêde mezin û evîndarê welêt Celâdet Bedirxan di kovara Ronahî hejmarê çaran de wêneya kalekî mûspî û porweşihayî nişan dide û bi sernava "Ev kî ye?" nivîsa xwe didomîne.

—Belê kalo kî ye? Ev kalê mûspî, rûqermeçî û porweşihayî kî ye? Li hire çi îşe wî heye? Sûretê wî ma çire ketiye Ronahiyê?

Pa ew şah, sehmersah, qral, împerator, reîsêcumhur, serekdewlet, zana, pisporek an qehremanek e? Nê, ne yek jî ji van hemiyan e. Kalo şagirtek e; şagirtekî dibistanê ye. Kalo ji xelkê Londrayê ye û navê wî "Albert Arthur Lewis" e.

Kalo 57 salî, maldar û xwedan zar û zêç e. Di gel 57 salên xwe, kalo vê paşiyê ketiye unîversîta Londrê, yanî dibistana ku tê de doktorî, mihendîzî, kîmyagerîyê h.d. hîn dibin.

Ma çire? Bi tenê ji bo zanistiyê, tenha ji ber hezkirina zanîne.

Kurdino! Malxerabino! ji kalo îbretê bigirin. Ez ji we re nabêjim bi 57 salên xwe ve bikevin unîversîtê. Lê beriya 57 an hînî xwendin û nivîsandina zimanê xwe bibin.

Dr. Poloço

Berpîrsiyarê Delal

Paş silav... Endamên Komîte î Azadîxwazanî Kurdistan [KAK], bi belav kirina rojnameya we Kurdistan Press pîroz dîkin, û hevîdarin ku rojname ya we dengê welatparêzên Kurdistanê her û her bimîne. Bi dilşadî û serbilindî di bêjin Serfirazî û serketina we daxwaza me ye...

KAK / London-England

ABONE BE □ ABONE OL
ABONE BIBÎNE □ ABONE BUL

"...durup dururken" mi?

"Kurdistan Press'in 3. sayısının piyasaya çıkmasından hemen sonra İsveç Basınına nereden sızdırıldığı belli olmayan bir haber yansıdı." diye yazıyor Kurdistan Press'in sayın yazarları müdürü. (Kurdistan Press, sayı 4, sahife 2)

Gerçek şu: İsveç'in en büyük gazeteleri olan Expressen, Dagens Nyheter ve Svenska Dagbladet, bahsettiğiniz haberi Kurdistan Press'in 3. sayısından hemen sonra değil, 11 ve 12 Eylül 1986 tarihlerinde, yani Kurdistan Press'in 3. sayısının çıkışından en az bir ay önce yayınlamışlardı.

"...nereden sızdırıldığı belli olmayan bir haber yansıdı." diyor sayın yazarları müdürü. Oysa günlük gazeteleri takip eden her insan biliyor ki, bu gazetelerin en önemli kaynağı İsveç Gizli Polisi veya bu teşkilat içindeki birkaç memurdur.

"...durup dururken Palme'yi fanatik bir Kürt grubunun öldürebileceği iddia ediliyordu..." diye

devam ediyor sayın yazarları müdürü. Olur mu yani şimdi. Biz İsveç'te yaşayanlar ve biraz da basın, yayını takip edenler, yukarıda sizden aktardığım haberi 8 ay boyunca içimiz kanaya kanaya onlarca kez, yüzlerce kez okuduk, gördük ve işittik. İçli yanlı her Kürt yurtseveri bu haberlerin yıkıcı ve kahrediciliğini yüreğinin en derininde hissetti ve halen de hissediyordu.

"...durup dururken..." ve "...Kurdistan Press'in 3. sayısının piyasaya çıkmasından hemen sonra..." diyorsunuz. Oysa sayın yazarları müdürü, bu haberler ne durup dururken, ne de Kurdistan Press'in 3. sayısından sonra piyasaya çıkmıştır. Bütün dünyanın cinayetini 6. günden sonra bildiği, işittiği bu haberi siz 8 ay boyunca kaçırmış olamazsınız. Hatta ne gariptir ki, bu haber, (cinayetin arkasında fanatik bir Kürt grubunun olduğu haberi) tam da 3. sayınız ile 4. sayınız arasında büyük günlük basında çıkmadı.

Bu olayı böyle vermenize bir anlam veremedim. Eger VPK (Sol Kömünistler) milletvekili Jörn Svensson'un yazılı açıklamalarını kastediyorsanız, bu haber de Kurdistan Press'in 3. sayısından çok önce gerek İsveç televizyon'unda, gerekse basında tartışıldı.

Bu yazıyı size bir dost olarak yazıyorum. Dünyanın en büyük gazetesi ve haber ajansı olmak zorunda değilsiniz. Eger gerçekçi, demokrat ve çok yönlü yayın olmak istiyorsanız, (ki, çabalarınız

bunu gösteriyor) daha ilerki sayılarınızda bu gibi önemli konularda daha da duyarlı olmanız gerekli.

Her şeyi kendinden başlatma mantığının kimseye bir fayda getireceğine inanmıyorum. Özellikle oluşum döneminde olan bir yayını, bu gibi şeylere daha da bir özen göstermek zorundadır. Ancak objektif bir haber veren gazete, okuyucunun güvenini kazanır (ki, sizin buna ihtiyacınız vardır) ve maddi bir güç durumuna gelir.

Bu yazıyı sizi Kurdistan Press'te demokrat, eleştiriye açık bir gazete olduğunuzu belirttiğiniz için yazdım.

Gazetenizin bir okuyucusu olarak daha ileriki çalışmalarınızda bu tip şeylere daha da bir özen göstererek, mütevazî ve halkımız için yararlı bir şekilde gazeteyi çıkarmanıza devam edeceğinize inanmak istiyorum. Çok selam eder başarılar dilerim.

Vahap LEZGİN

86.11.10-STOCKHOLM

Ji Kurdistan Press Re

□ Silav û evîn...

Ji kerema xo kovara KP bo me bişînin heta ku em jî bixwînin û kurdiya xo ji bir ne keyn...Spas ji kurdê Îsrailê bo hewe ey nevyêt kawe û xanî Bijî KURDISTAN

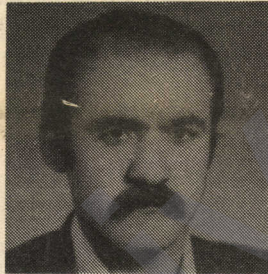
UZI YONA / İSRAİL

Ji Kurdistan Press Re

□ Pê dêranîna wêye rojnameya Kurdistan Press ê ez pir şa kirim. Serfirazî û pêşketin ya gelê kurd bê.

Ji bo wî karê wê zor spas...

Dersimli A./ Swed

A. VAHAP AKMAN DI BÎRA ME DE YE

A. Vahap Akman, di 20.11.1979 an de li Nisêbinê ji alî hêzên tarî û xulamên wan ve hat şehîdkirin.

Em, hevîrê û hevîrên wî şehîdê nemir A. Vahap Akman bi birînin û sûnd dixwin ku di rîya şehîdên Kurd û Kurdistanê de bê tirs bimeşin.

"DARA SERBIXWEBÛN Û AZADIYA WELÊT
BI XWÎNA ŞEHÎDÊN KURDISTANÊ TÊ AVDAN"

Rizgarîxwazên Netewiyên Kurdistanê
[R.N.K • K.U.K] liqê Swêd

Sn. Kurdistan Press'iler

□ Dostlar, yoldaşlar, arkadaşlar, sağolun, varolun. Bizleri bir yayın organına kavuşturdunuz. Binlerce teşekkürler...

□ Ben Türkiye'den Ermeni asıllı mülteci Ch. Muradyan Karakiyanos.. Sizlere kendi özel arşivimden seçtiğim bir kaç örnek göndererek, gazetenede **bizim de tuzumuz** bulunsun istedim.

□ İleriki çalışmalarınızın daha başarılı olmasını diler, geleceğe yönelik çalışmalarınızda ve de arzu ederseniz, sizlerle çalışmamın benim için bir onur olacağını belirtirim. Saygılarımla

Ch. Karakiyanos • Atina

Bo seroknivîskarên Kurdistan Press

□ Paş rez û silavan...

Hîvdarim hûn bikarin vî gotarê min yê rexneyî belav bikin. Spas.

Îro mirov dikare serê xwe bi rojname Kurdistan Press bilind bike. Kurdê aware wê pêxweşbe ji xelkê biyanî ra bêje: ev e rojnamek kurdî ye!

Lê gelo ev rojname çî ji kurdê aware ra dibêje? Heta çî raddeyek rastî yê dide berçavan? Erê, raste ku Kurdistan Press rojnameyek bêla ye, serbixwe ye û "rojname tev kurdan e"??

Ez destûrî didem xwe pêş we ve bêjim ku, rojname Kurdistan Press gotarên jêhatî belavdike; gelek deng û basên pêşmergan digehîne kurdê aware, lê rastiya tevê nabêje!! Ji ber çî rexekî rastî yê dide berçavan û rexekî vedîşêre? Helbet van pirsan li ba we hene.

Tiştê ez dixwazim bêjim ew e ku, pêşmerge her pêşmerge ye; çî li Kurdistanê başûr be yan li bakûr be, çî li perça Îranê be, Tirkî be yan Iraqê be wek hev e. Guneha pêşmergan tune ye. Ew yê her roj bi xwîna xwe dîroka Kurdistanê dinivîsin. Vêca heke em li dor her tiştêkî dubendbîn û duberekanî bikeyn. Lê diviya em li dor kiryarên pêşmergan yekbîn û cudahyê ne êxîne navbera wan. Lê mixabin û sed mixabin, hûn deng û behsên pêşmergan Kurdistanê, Iraqê, şoreşgerên latîn Emrîka, Emrîka Navî, Efrîqa û Asya belav dîken û li dor kiryarên pêşmergan Kurdistanê Tirkî xwe kerdînin!!

Wek hûn dizanin ku roj nîne rojnameyên Tirkîye behse kiryarên "PKK" dijbe leşkerê tirkê dagirker neken û nedene nivîsin!!

Çima ew dinivîsin û çima hûn xwe kerdînin??

Gelek sanahiye her kes bêje ku ew kurdek dilsoze û jî tev kurdan ra xebat dike; lê ya giring kiryar û rêçe...

Digel daxwazên serketinê...

Birayê we

Pîro MIZÛRÎ/Stockholm/6.11.1986

Gazetemizin 3. sayısında "Niçin Savaş-Niçin Barış" başlıklı yazı Metin ESEN'e aittir. Düzeltiriz, özür dileriz.

KURDISTAN PRESS

rojnameya 15 rûjîn • 15 günlük gazete

Kurdisk Tidning
Utkommer Varannan Vecka

19 November • Sermavez / Onsdag • Çarşem

Chefredaktör och Ansvarig utgivare
Orhan KOTAN, 08 - 29 50 56
Redaktion sekreterare
Çetin Çeko, 08 - 29 83 32
Tekniskt Sekreterare
S. Serdar, 08 - 98 47 43
Administration - Prenumeration
B. Azat, 08 - 29 83 32

Postadress ; Box 7080, 172 07 Sundbyberg
Besökadress ; Örsvängen 6C (Hallonbergen)
Tlf ; 08 - 29 83 32
Tlx ; 131 42 ANK S
Bankgiro ; 343 - 5559
Postgiro ; 2 65 33 - 0

Tryckeri , Idrottsbladet Södertälje

İnsan Olmak İnsanca Yaşamak !

□ Bizler Hayrettin Erenleri, Nurettin Yedigöller'i, Süleyman Cihanları; kısaca gözaltına alınıp nerede olduğu günümüze kadar bilinmeyen **KAYIPLARIMIZIN ciddi ve duyarlı bir biçimde**

araştırılmasını , gerçeklerin araştırılmasını istiyoruz!

□ Günümüze değin insan hakları olgusu genişlemiş ve artık **İNSAN OLABİLME HAKKINA dönüşmüştür**

TUTUKLU VE HÜKÜMLÜ AİLELERİ YARDIMLAŞMA DERNEĞİ YÖNETİM KURULUNUN (4 KASIM 1986) İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİNİN 36. YIL DÖNÜMÜNDE BİR BASIN AÇIKLAMASI YAPTI. TÜRKİYE'DE FAZLACA SÖZÜ EDİLMEYEN BASIN AÇIKLAMASININ TAM METNİNİ

□ Bildiğiniz gibi 4 Kasım 1950 tarihinde Avrupa Konseyi'ne üye 15 devlet tarafından Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi imzalanmıştır. Ancak Türkiye bireysel başvuru haklarını ve Avrupa İnsan Hakları Divanı'nın zorunlu yetkisini tanımamıştır. Bu yönüyle imzalaması eksiktir.

□ *Günümüze değin insan hakları olgusu genişlemiş ve artık İNSAN OLABİLME HAKKINA dönüşmüştür.*

□ Yaşanan süreçte insan hakları ve özgürlükleri ulusal sınırları aşarak insanlığın ve tüm ulusların ortak değeri olmuştur.

□1- Beyannamenin 1. Maddesi yaşam hakkıyla ilgilidir ve bizler Hayrettin Erenleri, Nurettin Yedigöller'i, Süleyman Cihanları, kısaca gözaltına alınıp nerede olduğu günümüze değin bilinmeyen **KAYIPLARIMIZIN ciddi ve duyarlı bir biçimde araştırılmasını, gerçeklerin aydınlatılmasını istiyoruz**

□2- İnsanlık onurunu cezaevlerinde çiğnetmemek için ölüm oruçlarında yitirilen canlarımızın, işkenceye karşı haklı direnişini (elbise giymeme gi

bi) sürdürenlerimizin bu tip işlemlere uğramama haklarına sahip çıkılmasını istiyoruz.

□3- Eşi aranan bir ev hanımının, kocasının eve uğrayıp uğramadığının ispatını doktor muayenesinde bulan ailerimiz varken, OVACIK ilçe hakimimiz polislerce dövülürken, işkencecilerin görevden alınması gerekirken, ödülleri verilirken, güvenlik soruşturması adı altında insanlarımız fişlenirken, izleme takip her an yapılırken, emniyetçe bazı olaylar gerekçe gösterilerek tahliyeler geciktirilirken, dernek, sendika üyeleri gözaltına alınabiliyorken, savcı polislerle birlikte ifade almayı doğru buluyorken, başkaları hakkında ifade vermeye insanlar zorlanıyorken, kişinin güvenlik ve özgürlük hakkından ne anladığımızı bilmek isteriz.

□4- Çocuklarımız, yakınlarımız hiçbir söz hakkı verilmeden duruşmalardan atılıyorsa, siyasi toplu davalar küçük gruplarla sürdürülüyorsa, itirafçıların ifadeleriyle mahkeme devam ediyorsa, tanıklar teşhis için zorlanıyorsa, mahkeme salonlarında cezaevi idaresiyle ilgili suç duyuruları kabul edilmiyorsa, avukatların söz ve savunma hakları kısıtlanıyorsa adil ve

bağımsız mahkemelerden bahsedilemez.

□5- Cezaevlerinde bulunan yakınlarına sahip çıkmasını diye aileleri göz altına alınıyor, eşler boşanmaları için tehdit ediliyorsa, özel yaşama karışılmış olmuyor mu?

□6- Yakınlarımızla mektuplarınış ve gidişi kesinlikle olmuyor, keyfi olarak ara sıra iletişim sağlanmıyor, cezaevleri arası tutuklu mektuplaşmasına izin verilmiyor, radyo bazı cezaevlerine alınmıyorsa haberleşme hakkı nerededir?

□Evet, insan haklarıyla ve hukuk düzeniyle bağdaşmayan yığınla olay vardır. Her insan bu konuda duyarlılık gösterir, ancak önemli olan, duyarlılıklarımızı insan olabilmenin koşullarını yaratmanın tavrına dönüştürebilmektir.

□ *İnsanlık onurunun işkenceyi yendiği, işkencecilerden hesap sorulan bir hukuk devletinde, insan olmak - insanca yaşamak, ortak onurumuz, ortak gururumuz olacaktır ve olmalıdır da.*

□ Sözleşmenin imzalandığı 4 Kasım'da saygı duyduğumuz insan haklarına (10 Aralık İnsan Hakları Günü olarak) hep birlikte sahip çıkalım.

19 KASIM

□ Irak Kürdistan Demokrat Partisi (I-KDP) ile Kürdistan Yurtsever Birliği'nin (KYB) 4 ana noktada anlaşarak güçlerini birleştirmeleri, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi açısından ileriye doğru atılmış önemli bir adımdır.

□ Irak pratiğindeki mücadelenin tek bir politik merkeze kavuşması, peşmergenin tek bir askeri komutanlığa bağlanması, Kürdistan'da rejime muhalif tüm güçlerin faaliyet gösterebilecekleri demokratik bir ortamın oluşturulması yıllardır beklenen ve özlenen bir durumdur. Bu anlaşma ile, bu durumun hayata geçmesi için önemli bir adım atılmıştır. Devrim saflarında yer alan tüm politik güçlere düşen görev, bu adımın kalıcı olması için gerekli çabaları göstermekte tereddüt etmemeleridir.

□ Genel olarak Kürt hareketi nazik dengeler arısında kendisine bir yer bulmak durumundadır. Bu bağlamda - özellikle sıcak savaşın sürdüğü Irak ve İran pratiklerinde - devletlerle olan ilişkilerin niteliği de, biçimi de aşağı yukarı bilinmektedir.

□ Ayrıca hareket doruk noktalarından, her an aşağılara yuvarlanma tehdidi altında bulunmaktadır. Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nin yıkılması ve Cezayir Anlaşmasından sonra Güney Kürdistan İhtilali'nin yenilmesi bu nazik dengelerin en trajik örnekleridir.

□ Uluslararası kamu oyunun, devletlerin ve demokratik baskı gruplarının etkileyici ve caydırıcı müdahaleleri de büyük bir önem taşımaktadır.

□ Türkiye pratiğinde 1925'ten 1938'e kadar devam eden direnmelerin Türk devletince gerici ayaklanmalar olarak dünya kamu oyuna lanse edilmesi, 13 kan dökülen Kürdistan'a karşı dünyanın tepkisiz kalmasını da beraberinde getirmişti.

□ Bu gün de bu tehdit gündemdedir. Irak pratiğinde, Kürt hareketi tarihinin en güçlü dönemlerinden birini yaşamaktadır. Yıllardır kan içinde yüzün Kürt halkının barışa ve huzura ihtiyacı var. Bu açık. Ama Irak'ta öyle bir kaos yaratılmıştır ki, büyük devletlerin menfaat çatışmaları arasında Kürt halkının bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinin ezilip gitmesi de olasıdır.

□ Bu anlamda, uluslararası düzeyde teminat altına alınabilecek yasal bir statünün yaratılması ve devletlere dayalı nazik dengeler yerine kendi politik ve askeri örgütlenmesine ve kendi uluslararası ilişkilerine dayalı kalıcı bir yapının oluşturulması Kürt hareketinin gündeminde birinci madde olarak yer almış durumdadır.

□ IKDP ile KYB'nin birliği, kalıcı ve güçlü bir politik ve askeri yapının yaratılmasına dönüşebilir ve dönüşmelidir. Bu, yalnızca bir dilek değil bir gerekliliktir aynı zamanda.

19 SERMAVEZ

□ Partiya Demokrat ya Kurdistana Iraqê (PDK-I) û Yekîtiya Nîştîmanî Kurdistanê (YNK) di çar xalan de li hev hatin. Hêzên xwe kirin yek. Ev di tevgera rizgariya netewî ya Kurdistanê de gaveke pêşketî û girîng e.

□ Di têkoşîna pratîka Iraqê de, pêkhatina navendiyeke polîtîk, hêzên pêşmergan di bin fermanariyê de civandin, bi salan e ku hevî û daxwaziya gelê me ye: Li Kurdistanê hemû hêzên dijberên rejîmê bikaribin di bin mercên demokratîk de bi awayekî aza werin ba hev û kar û barên xwe bikin. Bi vê peymanê re, ji bo pêkanîna vê rewşê, gaveke girîng hat avêtin. Ji ew hêzên polîtîk yên ku di nav rêzên şoreşê de cih girtine re wezîfeyek dikeve, ku vê gava pêşketî bidin jiyandin. Ji bo piştgirî û pêşxistina wê, divê mirov dudilî û sistî nişan nede.

□ Bi giştî tevgera Kurd di rewşên weha yên nazîk de pêwîst e ji xwe re cih û warekî bawermend bibîne.

□ Herweha bi taybetî di pratîka Iraq û Îranê de di nav şerê germ de, di têkiliyên navbera dewletan de qereker û hemû awayên têkiliyan hûr û kûr tê zanîn. Wekî din, tevgera Kurdî di rewşê serketî û bilind de ye. Lê ev rewş di bin tehdît û xeterekî mezin de ye. Têkçûna Komara Kurd ya Mehabadê û li pey peymanê Cezayîrê, têkçûna şoreşa Kurdistana Başûr ji vê rewşa nazîk re nimûneyeke trajîk ya ber bi çav e.

□ Tawira awirê gelemperî ya navnetewî, tesîra grûbên balkêşên demokratîk, yên dewletan û mudaxala û piştgirî yên wan, roleke gelek girîng dilîze.

□ Di pratîka Tirkiyê de serhildanên ku ji 1925 an heta 1938 a devam kirin, ji aliyê dewleta Tirk ji awira gelemperî ya cihanê re wekî serhildanên paşverû hatin lansekirin. Li hember wê bûyerê ku 13 sal li Kurdistanê xwîn hat rijandin, lê dinya jê re bêdeng ma. Îro ji ev xeter di rojevê de ye û didome.

□ Di pratîka Iraqê de, tevgera Kurd di dîroka xwe de dema xwe ya herî bi hêz dijî. Gelê Kurd yê ku bi salan e xwîn dirijîne, pe-wîstiya wî bi aşî û xwe hisandinê heye. Ev rewşê vekirî û zelal e. Lê belê li Iraqê kaosekî (tevlîhevî) wisa hatiye peydakirin, ku di nav dijîtiya menfaatên dewletên mezin de têkoşîna serxwebûn û azadiya gelê Kurd dikare biperçiqe û wenda bibe.

□ Di vî warî de, di qad û çarçîva navnetewî de pêkanîna statûyeke qanûnî, ji bo bigire bin teminatê û ji ber rewşa nazîk ya nav dewletan, pêkanîna rexistinên xwe yên polîtîk û leşkerî û bi têkiliyên xwe yên navnetewî damezirandina rexistinên xwe yên jîndar xala yekemîn ya rojê Kurdan e.

□ Yekîtiya PDK-I û YNK, dikare yekîtiyeke polîtîk û leşkerî xurt bike, bi hêzeke daîmî pêkberin û pêşve bibe. Ev bi tenê ne dawxaz û hêviyek e, pêwîstiya ber bi çav e.

Avrupa
Güvenlik
Ve İşbirliği
3. Dönem
Konferansı

Türkiye protesto edildi

Viyana'da Hofburg Sarayı'nın önündeki protestoya KURDISTAN PRESS ile katılan bir Kürt çocuğu

foto, ANK

“BAKMAYIN VIYANA'DA BOYVERDİĞİME KÖKÜM GILALA'DA, ARARAT'TADIR,,

Viyana ANK

□ Avrupa Güvenlik ve İşbirliği 3. dönem konferansı Viyana'da ünlü Hofburg sarayında yapıldı. Sabahın erken saatlerinden itibaren değişik gruplar pankartları ile beraber sarayın önünde protesto gösterilerine başladılar. Toplantı alanı, dünyanın dört bir yanından gelen gazeteciler tarafından adeta istilaya uğramıştı. Göstericilerin bulunduğu ala-

nın sol köşesinde ise Kürt halkıyla dayanışma ve Kürtler üzerindeki baskıları protesto eden gruplar yer almıştı. Avrupalı örgütlerin de yer aldığı bu grup “Türk ordusu kürdistan'dan defol” ve “Kürtlere özgürlük” sloganları ile basın mensuplarının dikkatlerini üzerlerine çektiler. Ayrıca dağıtılan bildirilerde, Türk devletinin İnsan Hakları Evrensel Bildirgesini çiğnediği vurgulanıyor, Kürdistan'da yapı-

lan katliamlar anlatılıyordu. Protestocular basına konu ile ilgili geniş bilgi verdiler. Avusturya TV'si Kürtlerin protestosu ile ilgili yayınında, yukarıda elinde KURDISTAN PRESS'i tutarak protestoya katılan Kürt çocuğunun görüntüsüne de yer verdi.

□ 6 Kasım günü politik, ekonomik ve güvenlik sorunları yanında insan haklarının da tartışma konusu yapıldığı konferansla be-

raber, PENN Klüpp (Dünya Yazarlar Birliği) Avusturya Seksiyonu da bir açık tartışma toplantısı düzenledi. Bu tartışmaya Avusturya ve Fransa PENN Klüp sorumluları ile beraber yazarlar ve davetliler katıldı. Düşünce ve basın özgürlüğünün tartışıldığı toplantıda, Avrupa'da düşünceye uygulanan baskı, basına uygulanan sansür ve bunların metod ve araçları üzerinde duruldu.

Toplantının tartışma bölümünde söz alan bir dinleyici, “Bulgaris-

tan'daki Türk azınlığı sorununu öne çıkaran Türk devletinin 10 milyonluk Kürt halkı üzerindeki baskı ve katliamları gizlediğini, Kürtlere uygulanan mecburi iskan politikalarını” anlattı. Konuşmacı daha sonra, PENN Klüp üyelerinin dikkatini bilim adamı olmanın faturasını zindanlarda yatarak ödeyen İsmail Beşikçi üzerine çekti. Konuşmacı “Beşikçi, aydın olmanın ve düşüncüyü özgürce dile getirmenin sembolü olmuştur” dedi.

Protestoya katılanlar Kürt halkı ile dayanışma istediler

İnsan haklarını çiğneyen Türk devletinin temsilcileri

PENN Klüp toplantısında İ. Beşikçi ile dayanışma istendi

Kürdistan'da Sıkıyönetim

4 Ay daha uzatıldı

□ Diyarbakir, Mardin, Siirt, Hakkari ve Van'da 7 yıldır süren sıkıyönetimin 4 ay daha uzatılması kararlaştırıldı.

□ Hükümet sıkıyönetimin "yurt dışından sızmalara karşı bir tedbir" (!) olduğunu açıkladı

□ Maraş katliamından sonra Ecevit hükümeti tarafından ilan edilen sıkıyönetim, 12 Eylül darbesinden sonra genelleştirilmişti.

Türkiye Büyük Millet Meclisi 13 Kasım'da aldığı bir kararla tümü Kürdistan'da bulunan 5 ilde sıkıyönetimin 4 ay daha uzatılmasına karar verdi.

Olağanüstü hal uygulaması ise 8 ilde devam edecek.

Parti sözcülerinin konuşmalarından sonra, oya sunulmuş kabul edilen, Başbakanlık tezkeresine göre Diyarbakir, Hakkari, Mardin, Siirt ve Van illerinde 19 Kasım'dan itibaren geçerli olmak üzere sıkıyönetim 4 ay daha uzatıldı.

Hükümet adına söz alan İçişleri Bakanı Yıldırım Akbulut, sıkıyönetimin yurt dışına kaçan "hain"lere karşı bir tedbir olduğunu iddia etti. Bununla beraber, Doğu ve Güneydoğu illerinin coğrafi durumunun sızmalara açık olduğunu, bu nedenle de güvenlik önlemlerinin düzenli bir biçimde artırıldığını belirtti.

Sosyal Demokrat Halkçı Parti sözcüsü, 6 yıl geçmesine rağmen hala sıkıyönetime başvurmanın hükümetin anlayış ve uygulamasından kaynaklandığını belirtirken, ANAP sözcüsü, sıkıyönetim uygulamasının 5 il'e indirilmesinin büyük bir başarı olduğunu belirtti.

□ Türkiye'de son sıkıyönetim Maraş katliamından sonra Ecevit hükümeti tarafından ilan edilmiş, bu da generallerin iktidara el koymasına kadar uzanan yolun başlangıcı olmuştur.

Aradan geçen 7 yıl boyunca Kürdistan'da bilinçli ve hesaplı bir vahşetle sürdürülen sıkıyönetim, hükümetin gerekçesine göre, şimdi, "dış sızmalara" karşı bir önlem olarak sürdürülmektedir.

Ayrıca hükümet sözcüleri, söz konusu bölgelerin askeri açıdan stratejik öneme sahip olduğunu ve bazı sorunların tartışılmaya çağırıldığını belirttiler.

Bunlar arasında Irak'ta oldukça boyutlanan Kürt hareketinin, Türk-İrak karayolunun ve petrol boru hattı ile Kerkük petrolünün birinci sırada yer aldığı biliniyor.

Çeşitli kaynaklardan gelen haberlere göre son aylarda Türk ordusu Irak ile olan sınır bölgesine 40 binin üzerinde asker yığılmış durumda.

Ayrıca gerek Diyarbakir - Prinçlik ve gerekse Adana - İncirlik hava üsleri, yeni savaş uçakları ve bol miktarda savaş malzemesi ile takviye edilmiş durumda.

Sıkıyönetim ile, iç politikada Kürdistan'da sürdürülen devlet terörü pekiştirilecek, dış politikada ise, Irak'taki gelişmelere uyumlu olarak ordu hazır halde tutulacak.

Kısa Bir Yorum

• Türk devletinin Kürdistan politikasının vahşet biçimine dönüştüğü dönemler, özellikle sıkıyönetim dönemleridir. Türk devletinin, 1925'teki Şeyh Said direnmesinden bu yana, Kürdistan'da özel mahkemeler kurarak hem uluslararası yasalara ve hem de kendi koyduğu yasalara aykırı uygulamalar sürdürdüğü bilinen bir gerçektir.

Kürdistan'da kurulan mahkemelerin dünya ya kapalı olacağı ve Türk kamuoyunu olduğu kadar, demokratları ve sosyalistleri de psikolojik olarak etkileyeceği her zaman hesaplanmış ve buna uyarlı propagandalar geliştirilmiştir. Örneğin, Şeyh Said olayı sırasında, İstanbul ve Ankara'dan muhalif gazeteciler yargılanmak üzere Elazığ'a gönderilmişler ve bu uygulamalar diğerleri için bir şantaj malzemesi olarak kullanılmıştır.

12 Eylül döneminde de İstanbul ve Ankara'daki pek çok sanık Diyarbakir'e nakledilme tehdidi ile itirafa, teslimiyete zorlandılar.

Bugün uzatılan sıkıyönetim, bir yandan Türk devletinin genel politikasının doğal bir devamı olarak sürdürülmekte, diğer yandan Irak'ta ortaya çıkacak "sürpriz"lere karşı ordu alarm halinde tutulmaktadır. "Eşkiya"nın yani Kürt ulusal kurtuluşçularının sızmasına karşı önlem ise, komik bir gerektir. Çünkü, ordunun sınır bölgelerinde alacağı tedbirler ile "önlenilecek" olan bu sızmalar için bütün bir bölgenin sıkıyönetim altında tutulması pek de akla uygun düşmemektedir.

Demek oluyor ki, sorun sızma ile ilgili değildir. Tehdit sınırların dışından değil, içinden kaynaklanmaktadır. Ve herkesin bildiği gibi sınırların içinde de 10 milyonluk bir halk jandarma süngüsü ile sömürge statüsünde tutulmaktadır.

Konu bu yönü ile ne Türk basınının demokrat kanadında ve ne de meclisteki Sosyal Demokrat yada demokrat kanatta ele alınmıyor. Alınması da mümkün değildir. Mümkün olmayan bir diğer gerçek ise şudur: Kürdistan olgusu görülmediği sürece, ne Türkiye'ye demokrasi gelebilir ve ne de kör-topal sürdürülen burjuva-demokrat anti-militarizm kalıcı olabilir.

Çünkü ipler her zaman generallerin elinde olacaktır. Ve ordunun Kürdistan'daki her hareketi, doğrudan siyasi iktidar üzerinde generallerin gasp eylemlerini de beraberinde getirecektir.

Bir diğer sorun, Türk ordusunun Irak'a karşı girişeceği istila eylemi ile ilgilidir. Türk burjuvazisinin önemli bir kanadı böylesi bir istila eyleminin Türkiye'ye oldukça pahalıya mal olacağı görüşündedirler. Ne var ki, Pentagon'dan Türk Genel Kurmayına geçilen emirlerin, şu ya da bu biçimde yerine getirileceği açıktır. Şovenizm, Kerkük'lü ırkdaşlar yaygarası ile istilayı kışkırtmaktadır. Ne var ki Kerkük, ırkdaşlığa itibar edilemeyecek bir petrol yarımadasıdır. Patlayınca, Ortadoğuyu sarsacağı da bilinmektedir.

ABD Türkiye'yi Uyardı

• Brüksel ANK

□ Amerikanın uyarısına rağmen Türkiye, Kıbrıs'a tank gönderdi.

Belçika'nın DE STANDAART gazetesinin, 31 Ekim 1986 günü hafta sonu sayısında Türkiye'nin Amerika'nın uyarısını dinlemeyip, Kuzey Kıbrıs'a tank gönderdiğini yazdı. Dünya düzeyinde sert protestolara rağmen Türk ordusu 1974'de Kuzey Kıbrıs'ı işgal etmiş ve Rum halkına karşı katliama girişmişti. Türkiye'nin bu uygulamaları yüzünden, ABD aynı dönemde Türkiye'ye karşı silah ambargosu uygulamış, ambargo 1978'de kaldırılmıştı.

Birleşmiş Milletler dahil olmak üzere çeşitli devletler, bu işgal olayından dolayı Türk-Yunan gerginliğini yumuşatmaya ve Kıbrıs için barışçıl çözüm yolları aramaya çalışmışlar, ancak bu çabalar, Türkiye'nin işgali bir oldu-bitti haline getirme tavrından ötürü bir sonuç vermemiştir.

Türkiye'nin, ABD'nin uyarısına rağmen Kıbrıs'a tank göndermesi, Kıbrıs'taki askeri gücünü genişletme amacı taşımaktadır. ABD'nin uyarısında, Kıbrıs'ta yeni bir gerginliğin ortaya çıkarılmaması vurgulandı.

Bilindiği gibi, Türk ordusu halen Kuzey Kıbrıs'ta işgal statusünü sürdürmekte, Kıbrıs, bağımsız devlet adı altında Türk burjuvazisi tarafından sömürgeleştirilmektedir.

TKP (B) Sanıkları Ağır Cezalara Çarptırıldılar

• Stockholm ANK

Sinematek Derneği Başkanı, Uluslararası PENN Klüp üyesi S.Ziya Çoraklı 6 yıl 8 ay, diğer sanıklar ise 1 yıldan 5 yıla kadar değişen hapis cezalarına çarptırıldılar.

Sanıklardan S.Ziya Çoraklı yargılanma sırasında siyasi savunma yapmıştı. Dava ile ilgili olarak görüştüğümüz bir TKP(B) yetkilisi özetle şunları söyledi: "Evren-Özal faşizmi zulüm ve zorbalığa devam ediyor. Türkiye ve Kürdistan halkının en yiğit evlatlarını ölümle, işkenceyle, ağır hapis cezaları ile susturmaya çalışıyor. Boşuna çırpınıyor. Zulüm ve zorbalık etkisini yitiriyor. Fabrikalardan, Kürdistan dağlarından, yurtsever-devrimci genç ve aydınlardan yükselen sesler bunun kanıtıdır. Suskunluk kırılıyor; gelişen kin ve nefret, mücadele azmidir: demokrasi için, sömürsüz özgür Türkiye ve Kürdistan için..."

□ Türk-İş'in İzmir'de düzenlediği miting öncesinde bildiri dağıttıkları gerekçesiyle yakalanan ve TKP (B) üyesi oldukları iddiasıyla yargılanan bir grup devrimci ağır cezalara çarptırıldı. İzmir DGM'de yürütülen yargılama geçtiğimiz günlerde sonuçlandı ve sanıklardan Türk

Özgürlük ve Dostluk Şenliği

□ Uluslararası barış, halkların kurtuluş mücadelelerinden ayrılmaz!
□ Her halkın var olma hakkı vardır!

□ Ulusal kültür ancak kendi yerinde, kendi toprağında gelişir. Emperyalizm ulusal kültürleri yok ediyor!

HALKLARIN KURTULUŞU VE HALKLARIN BİRLİĞİ ÖRGÜTÜNÜN 10. YIL TOPLANTISI ATINA'DA YAPILDI

• Atina ANK

□ 7-11 Kasım 1986 tarihlerinde Atina'da yapılan toplantıda halkların özgürlükleri ve hakları konuları tartışıldı. Birçok tez, döküman ve bildirge tartışmaya sunuldu. 6 dilde çeviri yapılan toplantı Yunanistan Eğitim Bakanı Antonis TRİTSİS yönetti. Açılışa katılan Yunanistan Başbakanı A. PAPANDEU yaptığı konuşmada, kongre delegelerine başarı dileklerini iletti.

Toplantıya birçok ülkeden bilim adamları, gazeteciler, yazarlar, örgüt temsilcileri, radyo ve televizyon muhabirleri katıldılar.

Kuzey Kürdistan'dan (TC) RIZGARI, PKK, ve TKSP ile Paris Kürt Enstitüsü temsilcileri de toplantıya katılanlar arasında bulunuyorlardı. İran ve Irak KDP ile YNK temsilcileri toplantıya çağrılı değillerdi. Toplantıda Türk solundan, parti ve demokratik kitle örgütlerinden de katılan yoktu.

Uluslararası Adalet Divanı temsilcisi, bazı ülkelerin Anayasa Mahkemeleri Başkanları, milletvekilleri de toplantı da bulundular ve konuşmalar yaptılar.

Toplantı Atina Ticaret ve Sanayi Odası'nın toplantı salonunda yapıldı. Konuklar, geniş güvenlik önlemleri altında, Titanya Otelinde ağırlandılar.

İlk günkü konuşmacılar Güney Afrika, Filistin ve Kürtlerin mücadelesinden, dünyayı tehdit eden silahlanma yarışından, açlık ve göç olgularından söz ettiler.

□ İlk söz alanlardan biri olan Profesör François Rigaux; Güney Afrika, Filistin ve Kürt halklarının mücadelesinden bahsetti. Şili'deki durumu anlattı. Nikaragua'daki kuşatma eylemlerine ve Dünya'daki açlık sorunlarına değindi. Dünya'daki nükleer silahların genel bir tehdit haline gelmesine dikkat çekti ve hakların buna karşı mücadelesine değindi. 3. Dünya ülkeleri arasındaki dayanışmanın gereğini vurgulayarak, Dünya'da giderek artan mülteciler sorununu anlattı.

Bir tarım ülkesi olan Etiyopya açlık tehlikesi ile karşılaşıyor. Ne yazık ki silahlanma için üç milyar dolar harcaşmaktadır

□ Merkezi New York ve Amsterdam'da bulunan Uluslararası Araştırma ve İstatistik Enstitüsü adına Susan George konuşmasında açlık sorunlarına değindi. UNESCO'nun belirlemelerine göre günde 40 bin kişinin açlıktan ve kötü beslenmeden doğan hastalıklardan öldüğünü açıklayan bayan George, daha sonra Etiyopya'daki duru-

ma değindi. Bayan George, "Etiyopya bir tarım ülkesi olmasına rağmen, açlık sorunu ile karşı karşıyadır ve 3 milyar dolar silaha para ödemektedir." dedi. "Üçüncü dünya ülkeleri milyonlarca dolar karşılığında silah ithal etmektedirler, bu durum, söz konusu ülkelerde insan haklarına aykırı bir tasarruftur" belirlemesinden sonra, "İstatistikler gelişmiş ülkelerdeki kadınların erkeklerden daha fazla yaşadıklarını gösteriyor. Oysa durum Üçüncü dünya ülkelerinde tam tersidir" dedi. Ve sözlerini "Hayvanat bahçesindeki hayvanların da cezaevindeki tutuklu insanlar gibi hakları vardır; EKMEKSİZ ÖZGÜRLÜK OLMAZ, ÖZGÜRLÜKSÜZ EKMEK OLMAZ" diyerek bitirdi.

foto: ANK

Toplantıyı Yunanistan Eğitim Bakanı Antonis TRİTSİS yönetti

□ Daha sonra söz alan İtalyan Yüksek Mahkemesi Üyesi Emperyalizmin Vietnam'dan sonraki krizine değinerek, barış ve halkların kurtuluşu konularını anlattı. Halklar arası savaşlar ile özgürlük ve kurtuluş savaşlarının, iki ayrı olduğundan bahsetti ve "Her halkın var olma hakkı vardır" dedi.

□ Meksikalı Ekonomist (Eski Meksika Ekonomi Bakanı) Prof. Carlos TELLO; "Hiç bir geri kalmış ülke kendi başına ilerleyemez, ancak aralarında işbirliği yaparak ilerleyebilirler" dedi ve konuşmasını 3. Dünya ülkelerinin ekonomi sorunları üzerinde sürdürdü.

□ Yunanistan Eğitim Bakanı ANTONİS söz alarak "en büyük yıkım göçmenliktir" dedi ve göç olayının hem ülke içinde ve hemde ülke dışında önemli sorunlar yarattığını anlatarak "Ulusal kültür ancak, kendi yerinde, kendi toprağında yetişir, büyür, kültür kök ister" dedi. Eğitim bakanı, emperyalizmin ulusal kültürleri yok etme sürecini anlattı.

□ 8 Kasım günkü toplantıda örgütün Amerika, Kolombiya, İsveç, Yunanistan ve Avrupa ile Afrika'daki diğer ülkelerdeki örgüt temsilcileri konuşular.

□ Örgütün Yunanistan şubesi adına konuşan bir yetkili, Yunanistan'da üç yıldan beri faaliyet gösterdiklerini belirtti. "Uluslararası barış, halkların kurtuluş mücadelesinden ayrılmaz" dedi. Kürdistan'a yerleştirilen NATO üslerine de değinen yetkili "Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi bir barış mücadelesidir" dedi.

Halkların haklarını koruma örgütü Yunanistan'da dağıttığı pullarda özgürlük ve barış simgeleniyordu

□ Eğitim Bakanı Antonis (toplantı sekreteri) yeniden söz alarak; kendilerinin şovenist olmadıklarını, 400 yıl Osmanlı İmparatorluğunun egemenliğinde kaldıklarını ve şimdi bu egemenlik alanlarında 27 devletin var olduğunu açıkladı...

□ Toplantının 9 Kasım günlü oturumunda, çeşitli ülkelerden gelen temsilciler kendi kurtuluşları ve örgütleri adına konuşmalar yaptılar. Bazıları gerçek isim kullanmadılar.

□ Şili Temsilcisinin konuşmasından sonra, Kürsüye Güney Afrika temsilcisi M. N. NADOO "Biz ulusal kurtuluş mücadelemizi sürdürüyoruz" dedi. Nelson Mandela'nın pasaport alamadığı için gelemediğini belirttiği sonra, Güney Afrika'nın sömürgeleştirme tarihini kısaca anlattı.

□ FKÖ adına söz alan bir bayan temsilci, Lübnan savaşından sonra ilk kez bu toplantıda Filistin ve İsrail temsilcilerinin birbirleriyle karşılaşmalarını belirtti; İsrail temsilcilerinin değişik parti temsilcileri olduklarını (Komünist Partisi, İşçi Partisi vb.) sözlerine ekledi ve "bu bir araya gelme, barış için olumlu bir adımdır" dedi. Sözcü, "İsrail'in yanında bir Filistin devletinin kurulması gerekir, işte bu barış için olumlu bir adımdır" belirlemesini yaptıktan sonra, kendilerinin terörist olmadıklarını vurguladı: "Biz özgürlük savaşçılarıyız" dedi. İsraililerin her gün Filistinlileri katlettiklerini ve kendilerine de terörist dediklerini belirten FKÖ sözcüsü "Biz nasıl savaşalım? çiçekle mi?" dedi ve çok alkışlandı. FKÖ sözcüsü "Biz işgal edilen topraklarımızda savaşmaya devam edeceğiz, bu özgürlük ve bağımsızlık mücadelesidir, dünya özgürlüğünün bir parçasıdır" diyerek konuşmasını bitirdi.

□ Daha sonra FİLİPİNLİLER temsilcisi söz aldı, Ulusal Kurtuluş ve demokrasi mücadelesinden söz etti. □ POLİSARİO adına söz alan Avrupa temsilcisi FADEL; ".66 dünya

□ 400 yıl Osmanlı egemenliğinde kalan topraklarda bu gün 27 devlet var
□ Halklar arası savaşa karşı kurtuluş savaşı!

devleti bizim hükümetimizi tanıyor, bizi halkımızın temsilcisi olarak kabul ediyorlar. Hasan'ın bizim geçmememiz için Sahrada ördüğü duvarı savaşçılarımız geçiyorlar. Bizim durumumuz tarihsel ve hukuksal olarak sömürgeci.

CEZAYİR BİLDİRGESİ ile aynı görüşteyiz. Bunu onaylıyoruz. Haklarımız ve gerçeklerimiz karşısında destek istiyoruz" dedi.

□ ERİTRE temsilcisi; "Bu gün iki tane hükümet var. Birisi sömürgeci, terörist ve suçlu, diğeri ise halkın % 80'inin desteklediği bizim hükümetimiz. Kurtarılmış bölgede 7 büyük hastahanemiz, 25 klinik ve 150 tane doktorumuz var.. Bölgeimizde bizim çabalarımızla artık kız çocuklarımız da okuma olanağına sahiptir..." dedi.

□ GUETEMALA temsilcisinden sonra söz alan, Hüseyin YILDIRIM, PKK adına konuşma yaptı. Örgüt faaliyetlerinden söz eden Yıldırım, "Demokratik dünya kamuoyuna sesleniyoruz, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini desteklemek, demokratiklikten da öteye bir insanlık borcudur. Yarınki özgür Kürdistan barışa katkıda bulunacaktır" dedi.

□ Söz alan Filipinler Ulusal Cephesi temsilcisi konuşmasında; "17 yıldır ilk kez MORO ile hükümet arasında bir barış için öneride bulunduğ" dedi ve sözlerini şöyle sürdürdü; "insanların % 60'ının doktor yüzü görmeden öldüğü, açlığın sürdüğü bir ülke healklarının savaşması lazımdır...Tüm bunlar silahlı mücadele nedenleridir".

□ Daha sonra IRA adına bir milletvekili (Politik-Kanat) İrlanda halkının kendi kaderini tayin etme sorununa değinerek, 1922'de 4 milyon İrlanda'nın göçmen olduğunu açıkladı. Milletvekili "BOBY SANDS bizim için, mücadelemiz için bir simge oldu" dedi ve sözlerini şöyle sürdürdü: "BOBY'nin vücudu mücadelecilerin elinde bir silah oldu..." Bölgelelerdeki yeni sömürgecilikten bahseden IRA temsilcisi, İrlanda'lı demokratların batı emperyalistlerine karşı mücadelelerini sürdürdüklerini belirterek, sözlerini BOBY'nin annesine ölmeden önce gönderdiği mektupta, kardeşlerine ve yoldaşlarına ilettiği mesaj ile tamamladı: "Yoldaşlarım, kardeşlerime söyle, bizler, yaşam ve özgürlük mücadelesi ve ölümle kardeşiz"

□ Ermeni Ulusal Hareketi adına söz alan PEDRASYAN, Ermeni sorununun, doğu sorununda çözümünü bekleyen bir sorun olduğunu belirledi, Ermeniler'e karşı 3 bin yıldan beri uygulanan baskı ve zulmü anlatarak, kendi yurtlarında 1.5 milyondan fazla Ermeninin katledildiğini vurguladı. "Türkiye Batı Emperyalizminin yardımıyla Ermeni katliamını tanımıyor ve Ermeni yurdunu inkar ediyor. Faşist Türkiye'nin Kuzey Kürdistan ve

□ Kürt ulusal kurtuluş savaşı, haklı ve meşru bir savaştır. Kürt halkı, demokratik hak ve özgürlüklerine sahip olmalıdır!

Kıbrıs'taki barbarlığı ise halen sürmektedir. Sovyet Ermenistan'ı (Doğu Ermenistan) ise 70 yıl önceki gibi değil, bugün gelişmiş ve bizim için moral verici bir yer durumuna gelmiştir." diyerek sözlerini tamamlamıştır.

□ Avrupa RIZGARI Sekreterliği adına Rusen ARSLAN imzası ile toplantıya gönderilen mesaj delegelere dağıtıldı. Rusen Arslan mesajında, Cezayir anlaşması işlerlik kazandırılması için sürdürülen çabaların sevindirici olduğu belirttikten sonra, "Mazlum dünya halkları ve bunlar arasında bulunan Kürt halkının ulusal ve toplumsal kurtuluşu için ciddi ve kararlı politikalar oluşturulması" isteniyordu.

□ 9 Kasım günü yapılan oturumda toplantıya katılan Paris Kürd Enstitüsü temsilcisi olarak Kendal NEZAN'ın ismi açıklandı, fakat konuşma yapmadı. PARAGUAY temsilcisi ve Dünya Halklarının Haklarını Koruma Örgütü Fransa temsilcisinin TIMUR halkı üzerine yaptığı bir konuşmadan sonra, TKSP adına Cemil konuştu. Cemil, "Halkımızın dili ve kültürü yasaklanmıştır, doğal zenginlikleri yağmalanmaktadır. En verimli topraklarımızda NATO üsleri yapılmaktadır" dedi ve toplantıya başarı dileklerini iletti.

□ Afganistan adına söz alan bir yetkili "18 milyon Afganlıdan 5 milyonu ülkeden çıkmak zorunda kalmıştır, bu dünyanın en büyük mülteci kitlesidir." dedi.

□ Örgütün Yunanistan Şubesi adına söz alan M. HARALAMBİDİS; Osmanlı despotizminden söz ettikten sonra "M. Kemal ne anti-emperyalistti, ne de anti-kapitalist..." dedi, Kürt halkının mücadelesine, Ermeni sorununa, Pontusluların yurtlarından atılmalarına, İmroz ve Kıbrıs sorununa değindikten sonra "...Kürt halkının mücadelesi 1920'lerden 1938'lere kadar, yani büyük DERSİM jenosidine kadar sürmüştür. Bugün artık Dersim demiyorlar, Tunceli koymuşlar adını. Bugün tüm Avrupa ülkeleri Türkiye'nin ırkçı devletini destekliyor." dedi.

□ Atina Üniversitesi Politik Bilimler Profesörü Xristos ROZATİS; Akdeniz ve Ortadoğu sorunları üzerinde durduktan sonra, bölgedeki üç halktan; Ermeniler-Kürtler ve Filistinlilerden bahsetti. Bunların mücadelesini anlattı. Rozatis, "Bu üç ülke birinci dünya savaşından önce Osmanlı imparatorluğu sınırları içindeydi. Savaşın sona kurtuluş ümitleri oldu ama gerçekleşmedi...Bu gün Ermeni hareketi ülkelerinin dışında sürüyor. Kürt halkının mücadelesi ise bölgesinde kaldı ve günümüze dek sürüyor. Bugün artık silahlı düzeye ulaşmıştır. Dilleri ve kültürleri yasaklanmıştır. Ama, Kürtler ulusal bağımsızlıklarını ve kendi kaderlerini tayin edebilecekler. İsrail ve Türkiye devletleri ayrı

karakterlere sahiptirler. Filistin halkının durumu ise bir dramdır. Ama, mücadeleleri devam etmektedir" dedi.

□ Luven üniversitesi (Ekonomik politik ve sosyal bilimler) Dekanı Francois Houart, Cotonou Üniversitesi Felsefe Profesörlerinden Paulin Hountondji, Venezuela Parlamentosu Üyesi ve Sosyalist Parti Kurucusu Theodoro Petkoff, Filistin Öğrenci Dergisi Redaktörü Elias Sambar da birer konuşma yaptılar.

□ 10. Kasım 1986 günü söz alan Gilles Martinet (Fransız), "Sovyetlerin yayımladığı politikası, Çekoslovakya, Afganistan, Macaristan sorunları ve Polonya'daki baskılar" üzerine konuştu. (Gilles Martinet, İtalya'da Sosyalist iktidar zamanında Fransız Büyükelçisi olarak bulunmuştu) Konuşmadan sonra kendisine sorular yöneltildi. Dünya'daki silah satışları üzerine şu soru soruldu; "siz o zaman Sosyalist iktidarın bir elçisi olarak İtalya'da bulunuyordunuz, Fransa dünyaya silah satışı yapan ülkelerden biridir, bunu nasıl yorumlarsınız. Yayımla ve savaş olayı içinde Fransa'da görülemez mi?"

Martinet "Dünya da silah satışının %80'i Sovyetler ve Amerika tarafından gerçekleştirilir, geriye kalan kısmının %4'ü İngiltere, %4 Fransa vb. tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu yüzde sizce dünyadaki silahlanma, yayılma ve savaş için bir ölçü müdür? Ve Fransa haklı yerlere silah verir satar; Örneğin Vietnam'a silah verdik, sattık, bu yanlış mı?"

Soru sahibi ise "4 etkilili bir oran değil. Vietnam, Nikaragua gibi ülkelere silah vermek savaş olayı ve yayılmacılığın açısında ele alınmaz." diyerek, sorusunu geri aldı.

□ Martinet'ten sonra söz alan Kanada'lı Siyasal Bilgiler Profesörü Ralph Miliband, Martinet'in tersine Sovyetler Birliği'nin yayılmacı olmadığını vurguladı. Afganistan, Çekoslovakya gibi sorunlarda Martinet'in tezlerini tersine çeviren bir konuşma yaptı. Ve devamla "NATO pakti kurulduktan sonra, proleterya Avrupa'da bu yapıyla bütünleşti ve onun bir parçası oldu. Amerika ile CIA, NATO'da bunu çok iyi kullandı ve kullanmaktadır" dedi.

İspanya Siyasal Bilgiler Fakültesi Profesörlerinden Jordi Solé Tura söz alarak (Tura, aynı zamanda İspanya Anayasası'nı hazırlayanlardan biridir) Franco'yu eleştirdi. İspanya'da geniş bir muhalefetin oluşmasını, Sosyalistlerin hazırlıksız olduğuna bağlayarak, İspanya'nın demokrasiye geçme aşamasında olduğunu belirtti. Devamla "İspanya merkezci bir devletti, kapitalizm de bu çerçevede geliştirdi... Şimdi ademi-merkezci bir yapıya gidilmektedir" dedi.

Toplantının öğleden sonraki bölümünde sırasıyla şu konuşmacılar söz aldı:

Tanzanya Sosyoloji Profesörü Jeannette Hartman, 1966 yılında kurulan FASO-halkların kurtuluşu genel müfettişi, Albazé Compaore, Yüksek Mahkeme Başkanı, Antonio Manuel Mascarenas, Nikaragua Anayasa Mahkemesi Başkanı Alejandro Serrano Caldeire, Peru Ulusal Kurtuluş Ordusu'nun eski lideri, şu an CEDEP, Bilimsel Çalışma ve Ülkenin Gelişimi ve Kalkınması Kuruluşu Müdürü Hector Bejar, Arjantin'li, Nobel Barış Ödülü sahibi, Halklar mahkemesi Üyesi, Adolfo Perez Esquivel.

11 Kasım günü program gereği, Avrupa üzerine konuşmalar sürdü.

Sırasıyla; İngiltere milletvekili, Tony BERN - Birleşmiş Milletler Danışmanı, Hakim, Lois Joinet - İspanya Barcelona Üniversitesi Anayasa Hukuk Profesörü Jordi Solé TURA konuşular.

Aynı günün akşamı, yapılan basın toplantısında, basın mensuplarının soruları cevaplandırıldı. Yunanistan Eğitim Bakanı ve Organizasyon komitesi Genel Sekreteri Antonis TRİTSİS'in yaptığı kapanış konuşmasıyla toplantı sona erdi.

HALKLARIN ÖZGÜRLÜĞÜ VE BİRLİĞİ ÖRGÜTÜ

□ 1976'da kurulan örgütün merkezi Roma'da dır. Örgütün isminin türkçe karşılığı, "Dünya Halkları ile Dayanışma Örgütü"dür. 1976 yılında Cezayir'de imzalanan "Dünya Halklarının Hakları" adlı bildirisinde örgüt, "halkların kendi kaderlerini tayin hakkı ve kültürel haklarını almalari" ilkesini benimsemiştir.

Örgüt, Birleşmiş Milletler tarafından tanınan uluslararası bir örgüttür. 1985 yılı Ağustos ayında toplanan Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda örgüt temsilcileri "Kürt sorunu"nu gündemleştirerek bu konuyu tartışmaya açmışlardı. Toplantıda ki Türk delegeleri buna şiddetli tepki göstererek, bir Türk delege, "Türkiye'de Kürt yoktur, böyle bir sorun yoktur, bunu yurdular Türkiye'yi parçalamak isteyenlerdir." demiş ve Kürt sorununun tartışılmasını devre dışı bırakmak için de, 'Bulgaristan Türkleri meselesini' tartışmak istemiştir.

Örgütün ayrıca Nobel ödülü sahibi seçkin kişilerden oluşan "Dünya Halk Mahkemesi" adı altında bir organı vardır. Mahkeme, Rassel Mahkemesi gibi, halkların çıkarlarına aykırı olaylar karşısında harekete geçmektedir. Mahkemede şimdiki kadar Guetemala, Honduras, Filipinler gibi sorunlar ele alınmış... Ayrıca Nisan 1984'de Paris'te Ermeni katliamı üzerine bir çalışma yapılmış, bu çalışmaya Yılmaz Güney'de katılmıştı.

Mahkemenin faaliyetine geçebilmesi için direnişçilerin bizzat şikayetçi olması gerekiyor. Ancak, şikayeti yapan kişi veya örgütün "tanınan, gerçekten tanınan bir örgüt" olması isteniyor. Bu tür bir örgütün temsilcileri yarğılmaya katılabilir iddialarını ileri sürüp savunma yapabilirler. "Gerçekten tanınan bir örgüt"ün seçimi belirli ilkelere bağlanmıştır. Bir yetkili konuyu şöyle açıklıyor: "Bölgesel olarak hareketlerin haklar üzerinde etkisi ve nitelikleri ciddi olarak araştırılıyor. Örneğin güçleri nedir, temsil yetenekleri ne kadardır vb. konular üzerinde özellikle duruluyor. Sorunu slogan düzeyinde ele almıyoruz. Yarğılama sonuçları İtalyanca ve Fransızca olarak ayrıca basılıyor. Mahkeme Kürdistan sorununu da programına almış durumdadır."

Ayrıca Roma'da bir "Araştırma Kurumu" bilimsel araştırmalar yapıyor. Bu kurum, tek tek problemlerle ilgilenmiyor hakların sorunlarını toplu olarak ele alıp değerlendiriyor. Bir yetkili konuyla ilgili olarak, "bugün Enternasyonal Hukuk ya devlet ya da birey olarak tarafları kabul etmektedir. Hukuksal olarak hak kavramı yoktur. Biz ise, örgüt olarak bu kavramı kabulleniyoruz."

Örgüt, "Bölgesel Enternasyonal" temelinde çalışmalar yapmaktadır. Buna bağlı olarak Latin Amerika, Afrika ülkelerinde çalışmalar sürdürülmekte ve iki ayrı bülten yayınlanmaktadır. Aynı biçim de Akdeniz ülkeleri için de (Orta-Doğu'yu da içine alabilecek) bir çalışma yapılması ve bir bülten çıkarılması planlanıyor.

SEVRES Ü LOZAN

"Çi di minesebetên taybetî û riya çapê, an ji riye belavkirina cûrbecûr da, çi ji civin an kombûnên eşkera û tevayiyên da, tu hikumat an merciyên karbidestên Turkîya, nikarin dijî serbestiya bikaranîna zîmanekî tahdît an qedaxeyek bikin."

Ev paragrafa jorin ji peymana Lozanê ye. Ji peymana Lozanê, beşê sêyemîn.

Di sala 1976 an de, gava me, li Anqerê, dest bi weşîna kovara Rizgarî kir, me bi hevalên awukat re jî çend civîn çekirin. Kovar siyasî-çandî, kurdi-turki bû û ew de li payitextê Tirkiyê, her meh, bi awaki aşkere (legal) der bihata. Me hay lê hebû; gava kovar biweşîya, dewleta Tirk jî de li me bihata xezabê. Xwedî, berrirsîyar, nivîskar û xebatkarên kovarê de bihata girtin û qanûn, nîzam, dadgehên dewletê de. weke şûrê demoklesê, di ser serê wan de hilawestiya

Girtin û girtixane me qebûl bûn. Lê belê, me diviya xwe li hember qanûn û dadgehên Tirkan biparasta. Me jî hin qanûn, qaide û peyman diviyân da ku me piştî xwe bidanê. Lê çi? Kijan qanûn, qaide û peyman? Di piraniya peymanên navnetewî de mafên gelên bîndest, pîr vekirî, hatibûn nivîsin, lê Turkiye ne şîrîkê wan bû. Qanûna Esasî û qanûnên din yê Turkiyê li ser himên nijadperestiya Tirk hatibûn pê. Komara Turkiyê, Turkiya nûjen li gor rêdan û rêberiya peymana Lozanê ava bûbû. Ma di wir de tiştine tunebûn ku me piştî xwe bidanê? Belê, hebûn. Lê, bi tenê paragrafa jorin û paragrafa pey wê. (Paragrafê 38 û 39) u gava hejmarê yekemîn ya kovarê roja Newrozê, 21 Adar 1976, weşîya, paragrafa jorin jî di rûpela yekemîn ya beşê Kurdi de hat nivîsin. Paragraf di wextê xwe de ji aliyê rehmetî Dr. Şivan (Sait Kirmizitoprak) hatibû wergerandin. Me jî Kurdiya paragrafê jê "deyn" kir.

Bê guman paragrafa jorin û yê weke wê alikariya kovarê nekir. Berrirsîyar û xebatkarên kovarê hatin girtin û cezakerin. Ji ber ku dewleta Tirk li ser esasê "dewletek - neteweyek" hatibû avakirin. Ango ji çend komên pîr biçûk yê nemuslim û etnik (Ermen, Grek, Suryan, Cihû) pê ve herkes, hemû hemwelatiyên Tirkiyê, weke Tirk dihatin hesabandin. Û mixabin peymana Lozanê jî di xizmeta vê yekê de bû.

Mebesê min ev e; peymana Lozanê li gor daxwazi yê serekên Tirk yê wextê hatîye pê. Şerê çîhanê yê yekemîn dewleta Osmanî têk da. Piştî têkçûna dewleta Osmanî, Tirkan, nemaze Mistefa Kemal û hevalên wî, dil kirin ku dewleteke millî ava bikin. Dewleteke bi her awayî Tirk, ne weke dewleta Osmanî tev li hev. Bi dû gelek şer, dek û dolaban re, di dawîya dawî de ew bi ser ketin, dewleteke nû awa kirin û tixûbên nû ku jê re "misak-î Millî" dibêjin, anin pê. Peymana Lozanê, peymana ku li bajarê Lozanê, 13.11.1922, di navbera dewletên biserketî (İngiliz, Fransiz û İtali) û niwênerên tevgera Mistefa Kemal (İsmet inönü û hevalên wî) de hat imzekirin, gava herî dawî ya awabûna dewleteke Millî ye. Em divê li xwe mikur werin, peymana Lozanê jî bo tevgera Mistefa Kemal biserketineke navnetewî ye.

Peymana Lozanê peymanêke wisan e ku tê de na-

vên Kurd û Kurdistanê derbas nabin, tê de, bi awaki vekirî, behsa mafênnetewî yê Kurdi nabe. Ji berva jî ve, ev peyman, weke xençereke jahirî dadiçike ser sînga welatê Kurdi. Ji lewre ew welatê Kurdi dike çar beş. Peyman sînga welatê Kurdi diqelişîne, parsûyên wî dişkînin. Ew neheçiyek pîr mezîn li gelê Kurdi dike.

Gerçî di xebardanên xebata peymanê de, pîr caran, li ser Kurdi jî hatiye peyvîn, gelek kes li ser mafên gelê Kurdi rawestîne. Û niwênerê Tirkan İsmet İnönü jî di xebardanên xwe de weha gotiye: "Turkiye jî du gelan hatiye pê, Tirk û Kurd û her du jî xwedan mafî in ku karê dewletê bigerin."

Lê ev hemû gotin, bi tenê gotin in. Gotinên xweş, lê vala. Tarixê, car bi car, nişanê me daye; gava qise û gotin nekevin kaxizan, nebin qaide nivîskî û peyman, ew jî bir dibin. Nemaze, dema meriv ne bi hêz be.

Ji 1922-an vir ve ye, gava mesela Kurdi li derine tê peyvîn yan jî Kurden Turkiyê doza mafên xwe dikin, dewleta Tirk û berdevkên Kemalîstê dest bi qîrê qîrê dikin û dibêjin "em dê rê nedin ku tu kes peymana Lozanê biqelişîne, em dê rê li wegerandina peymana Sevresê bigrin!.." Di van rojên dawîn de dewlet û kema-lîstên dîsan dest bi qîrê qîrê kiriyê, dîsan di rojname û kovaran de li ser peymanên Lozan û Sevres dinivîsin.

Dewleta Tirk li Lozanê xwedî derdikeve û pîr li dijî peymana Sevresê ye. Çima?

Sebebê aşkere ye. Peymana Sevresê fermana mirina dewleta Osmanî ye. Peymana Sevresê mizgîniya avakirina dewleteke Kurd e... Belê, berî peymana Lozanê bi du salan, peymanêke din hat pê. Niwênerên dewletên biserketî li bajarê Sevresê civiyân û roja 10 tebax 1920 peymanek imze kirin. Di vê peymanê de pîr vekirî behsa mafên gelê Kurdi dike û jî bo çareserkirina doza Kurdi rê tê nişandan. Beşê sêyemîn, paragraf 62, 63, 64 li ser Kurdi û Kurdistanê ye. Di van paragrafan de tî gîtin ku di nav şer mehan de tixûbên Kurdistanê de werin nişandan (di bin çav-nêriya dewletên biserketî de) û piştî salek jî, gava Kurdi bixwazin, ew de bikaribin, gav bi gav, dewleta xwe ava bikin.

Ango peymanê rê li dewleta yekgirtî ya Kurdi vedikir.

Lê hezar mixabin ku du sal bi dû peymana Sevresê re, peymana Lozanê hat pê.

Du peyman. Du biryârên tarixî. Du biserketin û du şkestin. Di yekî de dewleta Osmanî ji hev dikeve û deriyê azadî û yekitiyê li Kurdi vedibe, di ya din de Tirk dibin xwediyê dewleteke neteweyî û Kurdi jî ji her tiştî bêpar dimînin û movikên piştî wê tenê şkestin.

Li vê derê min pirsîyarekê heye; em Kurdi li ser van peymanan çi difikirin, çi dibêjin û çi dikin? Em dizanîn, dewleta Tirk, zanîngê, lêger û nivîskarên wan bi sedan tişt li ser van peymanan nivîsîne.

Gelo me çi lêgerîn û lêkolîn hene?

M.Ferzand BARAN

Büyük Ekim Devrimi 69. Yaşında !

□ 1871'deki Paris Kömünü'den sonra ilk kez proletaryanın siyasi iktidarı ele geçirdiği Büyük Ekim Devrimi'nin 69 yılı törenlerle kutlandı.

□ Ekim Devrimi proletaryanın burjuvaziye karşı kalıcı bir zafer elde etmesi yanında, emperyalist-kapitalizmden sosyalizme geçiş çağının da köşe taşı olmuştu.

□ Halklar hapisanesi olan Çarlık Rusyası'nda proletarya Ekim Devrimi ile beraber sosyalizmin inşasına girişmiş, sosyalist inşa emperyalist kuşatma ve iç savaş ile kırılmaya çalışılmıştı. Ardından gelen Nazi istilası ise, genç Sovyetler Birliğine büyük zararlar vermişti.

□ Büyük Ekim Devrimi bu gün de devrimci kavgaya ışık tutmaya devam ediyor...

MOLOTOV 96 YAŞINDA ÖLDÜ

□ Uzun bir süreden beri rahatsız olan Molotov'un 8 Kasım'da öldüğü açıklandı. Molotov'un ölümü ile ilgili ayrıntılı bilgi verilmedi.

□ Molotov 1905'lerde 15 yaşındayken devrimci mücadeleye katılmış, Stalin ile birlikte 1912'de PRAVDA'nın kurulmasında aktif görev almıştı. Stalin'in önerisiyle 1925'de politbüroya alınan Molotov, 1930-41 yıllarında Hükümet başkanlığı, 1939'da ise dışişleri bakanlığı görevinde bulunmuş, bu dönemde Alman-Sovyet saldırmazlık paktını imzalamıştı.

□ Stalin'in ölümüyle birlikte işbaşına gelen Mita Kruşçev döneminde, Kruşçev ile aralarında çelişmeler baş göstermiş ve 1956'da hükümetteki görevinden istifaya zorlanmıştı. Kruşçev ile aralarındaki anlaşmazlıkların temelinde özellikle, yumuşama politikası ve Yugoslavyaya karşı tutum duruyordu.

□ Molotov 1961'deki parti kongresinde Stalinistlikle suçlanmış, 1964'te 58 yıllık parti üyeliğine son verilerek, partiden çıkarılmış, 94. yaş gününde (1984) tekrar parti üyeliğine kabul edilmişti.

□ Bir patlayıcı olan ünlü molotov-Cokteyl ise, Molotov'un isminden esinlenerek, Finliler tarafından 1939-40 yıllarında, Sovyet tanklarını imha etmek için kullandıkları bombayla taktiklerin sıfırtan gelmektedir.

NİHAYET BİRLİK !

□ 8 Kasım Pazar gününden bu yana Kürdistan Press'in telefonları ve Kürt Haber Ajansının (ANK) telexleri durmadan çalıştı. Kürdistan ve Avrupa'daki politik merkezlerden, alanlardaki muhabirlerden ve yurtsever öğelerden aralarda haberler geldi.

□ Kürt kamuoyunu bu kadar yakından ilgilendiren olay, Irak Kürdistan Demokrat Partisi (I-KDP) ile Kürdistan Yurtseverler Birliğinin (YNK), dört ana konuda görüş birliğine vararak güçlerini birleştirme kararına varmaları idi.

• 1960'lı yıllarda şekillenmeye başlayıp, 1964'de I-KDP'nin bölünmesiyle Irak pratiğinde ortaya çıkan saf-laşma, 20 yıl boyunca oldukça kanlı ve acılı bir süreci yaşamıştı.

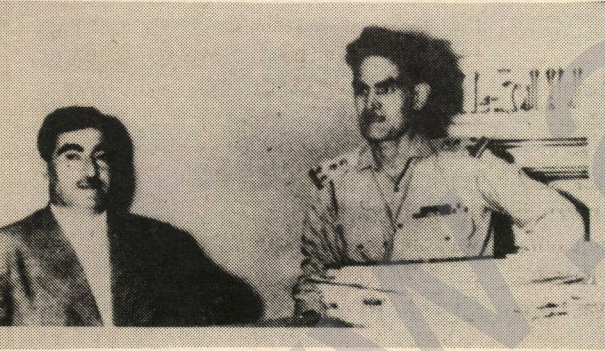
• Bu iki siyasi gücün politik ve askeri alanlarda birlik sağ-lamaları, Güney Kürdistan'da olduğu kadar, genel olarak Kürdistan'ın diğer parçalarında da derin etkiler yarattı. Böylece, Güney Kürdistan'da Kürt hareketi oldukça güçlü bir politik ve askeri yapıya sahip olmuş olacak.

□ KISA BİR TARİHÇE

• Mahabat Kürt Cumhuriyeti'nin yıkılmasından sonra, Irak hükümeti genel af ilanı açıklıyor ve Mahabat ordusunda görevli olan subay ve askerlerin Irak'a dönebilecekleri belirtiyordu. Geri dönen dört subay'ın asılarak öldürülmesi, Irak hükümetinin ikiyüzlülüğünü açığa çıkarıyor ve bunu izleyen günlerde, Barzani 500'e yakın peşmerge kuvveti ile Türkiye-İrak ve İran sınırlarını, 15 günde 220 millik mesafe katederek aşıyor ve Sovyetler Birliğine iltica ediyordu.

• 11 yıl sonra, Irak'da Haşimi Monarşisi yıkılıyor ve General Abdülkerim Kasım yönetiminde bir gurup subay 14 Temmuz 1958'de yönetime el koyuyordu. 1946'da kurulan ve Irak'da monarşinin yıkılmasında önemli fonksiyonları üstlenen Kürdistan Demokrat Partisi de legaliteye çıkmış oluyordu ve Kürt ulusal-demokratik haklarını teminat altına alabilmek için çalışmalarını derinleştiriyordu.

• Aynı dönemde KDP'nin doğal başkanı Mustafa BARZANI'de Moskova'dan özel bir uçakla Kahire'ye uçuyor, Mısır devlet başkanı Cemal ABDULNASIR ile bir görüşme yaptıktan sonra Bağdat'a iniyordu...

Barzani, General Abdülkerim Kasım ile

• Monarşi'nin yıkılmasından sonra, şoven duyguları kaba-ran iktidar, Kürt halkına verdiği sözlerden bir bir geri adım atıyor ve Barzani küçük bir askeri gurupla Kürdistan'a çekilmek zorunda kalıyordu. Ardından 11 Eylül'de Irak ordu birlikleri Kürdistan'a saldırıyor ve Güney Kürdistan ihtilali patlak veriyordu.

• Irak ordu birlikleri hemen hemen tüm güçleriyle düzenle-dikleri taarruzlar istenilen sonuca ulaşmıyor, tersine Barzani komutasındaki peşmerge, Zaxo'dan Haneçin'e kadar bölge-de güçlü bir yapı oluşturuyordu...

• Dünyanın ilgisinden uzak süregelen bu savaş, bir Amerika-lı gazetecinin alana girmesiyle gün ışığına çıkıyor ve ilk kez dünya kamuoyu Güney Kürdistan'ın peşmergenin deneti-minde olduğunu öğrenmiş oluyordu.

• Kürdistan'da durmadan bozguna uğrayan Irak ordusu, 8 Şubat 1963'de geri çekiliyordu. Ardından kanlı bir darbeyle A. Kasım iktidarı yıkılıyor, anti-komünist muhtevalı bir yön-etim işbaşına geliyor ve ilk elde ülke çapında geniş bir komünist avına başlıyordu. Onbinlerce insan kurşuna dizili-yor, Irak Komünist Partisi bu operasyonlarda ağır darbeler alıyor, operasyonlardan kurtulabilen Komünist Partisi kad-roları Kürdistan'a sığınyordu.

• 24 Nisan 1963'de KDP yeni iktidara bir "Memorandum"

foto:ANK

sunuyor, fakat BAAs oyalamacı taktikler iz-liyordu. Temmuz'un ilk haftasında İçişleri ve Savunma Bakanı Salih M. Ammaş bir açıklamasında, "Kuzey'de basit bir gezinti-ye çıkacağız... Feodal karakterli, emperyalistlerin, siyonistlerin bölücü ortaklarını yokedeceğiz" diyordu. Ve katliam hareketi, 10 Temmuz 1963'de yürürlüğe konuluyor, Irak ordusu tüm gücü ile Kürdistan'a saldı-rıya geçiyordu. Aynı gün Bağdat Radyosu Barzani'nin başına getirene 100 bin Dinar verileceğini ilan ediyordu.

• Tarihe Çiyayê METINA (METINA dağı) zaferi olarak geçen ünlü direnişden sonra Irak ordusu Kürdistan'da adım adım gerili-yor ve geri çekilmek zorunda kalıyordu. Bu geri çekilme ile birlikte, Irak rejimi bir de-parasyon daha geçiriyor ve iç bir darbeyle A.Arif tek başına iktidara geliyordu. A. Arif Kürt-Arap kardeşliğinden dem vuruyor ve Barzani ile görüşme talebinde bulu-nuyordu. Bunun üzerine 10 Şubat 1964'de Ateş-Kes ilan ediliyor ve aynı dönemlerde KDP Polit-Büro'sunda düşünce ayrılıkları başlıyordu.

GÖRÜŞ AYRILIKLARININ KÖKENLERİ

• KDP IV. Kongresinde, genel sekreter Hamza Abdullah düşürülmüş yerine İbra-him Ahmed getirilmişti. İ. Ahmed'in Genel Sekreterliği altındaki polit-büro da Celal Talabani de bulunuyordu.

• Ateşkes başladığında KDP polit-bürosu kurtarılmış Kürdistan'da bulunuyordu. Polit-Büro üyelerinden bir kısmı, ateşkes kararının polit-büroya danışılmadan alındığını ileri sürerek bir genelgeyle Barzani'ye karşı cephe alıyorlardı. Genelgede Barzani'nin Kürt hareketi için büyük bir tehlike haline geldiği belirtiliyordu.

• Parti Temmuz günlerinde Genel kongreye gidiyor, Kongre Barzani'yi yeniden Genel Başkanlığa seçerek, eski polit-büro üyelerinin derhal partiye dönmelerini istiyordu. Ancak İ. Ahmed ve polit-büro üyeleri yan-larında 1000 kadar peşmerge gücü ve parti dökümanları ile İran'a geçmişlerdi. Bu ara-da 8 Ağustos tarihinde PRAVDA İ. Ahmed ve arkadaşlarını eleştiriyor ve kongre kar-rarlarına uymaya çağırıyordu...

• 29 Eylül de KDP yeni bir konferans toplu-yor ve iki temel organ oluşturmayı karar al-tına alıyordu. Bunlardan İhtilal Kumanda Konseyi, parlamento niteliğinde olup 63 ki-şiden oluşuyor, diğeri ise Yürütme Komitesi adı altında 18 kişiden oluşturulup, bakanlar kurulu niteliğinde çalışmalarına baş-lıyordu.

• 11 Ekim'de Barzani hükümete sert bir Memorandum daha veriyor fakat hüküme-tin buna cevabı Kürdistan'a yeni ve kanlı bir saldırı başlatmak oluyordu. (9-16 Ocak 1966)

• Aynı dönem İbrahim Ahmed, Celal Tala-bani ve arkadaşları ile Barzani önderliğinde KDP'sinin ilişkileri oldukça karmaşık ve içler acısı olaylar ve olgularla sürüp gidi-yor, İran'dan dönen İ. Ahmed ve C. Talaba-ni gurubu Barzani önderliğindeki hareketle

çatışmaya giriyordu. Mayıs 1966'da Irak ordusu son ve büyük bir saldırı daha düzen-liyor fakat Revanduz'da feci bir bozguna uğ-rayarak imha ediliyor, hükümet yeni ateş-kes isteği ve oyalama taktikleri geliştiri-yordu.

• 20 Kasım 1966'da KDP'nin VII. Kongresi toplanıyor ve yeni bir Merkez komitesi se-çiyordu. Aynı dönemler Bağdat sürekli dar-belere sahne oluyor ve 17 Temmuz darbe-sinden 14 gün sonra 31 Temmuz 1968'de darbe içinde darbe yaparak, Hasan El-Bekr BAAS'çılarla birlikte iktidara tek başına el koyuyordu.

• 1966 ateş-kes'inden 31 Temmuz 1968 dar-besinin yapıldığı süreye kadar hiç bir za-man gerçek bir ateş-kes olmuyor, yer yer çatışmalar oluyordu. 1969 baharında BA-AS cuntasının ateş-kes'i bozup Kürdistan'a karşı yeni bir taarruz başlatması da sonuç vermeyince nihayet 11 Mart 1970'de BAAS diktatörlüğü çaresiz kalarak 1963 ve 1966 Memorandum'larında öne sürülen talepleri eksiksiz olarak kabul ettiğini açıklıyor ve 11 Mart 1970 antlaşması KDP ile BAAS ara-sında yapılan görüşmeler sonucu ilan edi-liyordu.

• 11 Mart 70 antlaşması sağlandıktan sonra Celal Talabani ve arkadaşları tekrar KDP'sine dönüyor ve partide görevlendirili-yorlardı.

VE SONRASI

• 1974'e kadar geçen 4 yıllık süre içinde iktidar 11 Mart 1970 deklarasyonunda belir-tilen şartları yerine getirmediği gibi, bu 4 yıl içinde yaptığı askeri, siyasi ve diploma-tik hazırlıklara dayanarak tekrar Kürdis-tan'a karşı bir saldırı başlattı. Askeri düzey-de hiç bir başarı kaydedememesine rağmen meşhur Cezayir Anlaşması çerçevesinde hareketi yenilgiye uğratabildi.

• Kamuoyunca yeterince bilindiği gibi, Gü-ney Kürdistan ihtilalinin yenilgiye uğrama-sıyla Barzani ile beraber bir çok siyasi ve askeri kadro İran'a sığındılar, bir kısım peş-merge ve siyasi kadro Irak'a teslim oldu. Bir kısım da Türkiye ve Suriye'ye geçtiler...

• 75 yenilgisinden sonra başlatılan siyasi çalışmalar, iki siyasi yapının ortaya çıkması ile sonuçlandı. Bunlar, KDP Geçici Komite ve YNK isimleri ile yenilgi sonrası siyasi ve askeri çalışmaları yeniden sürdürmeye baş-ladılar.

• 1976'dan sonraki siyasi askeri faaliyetler YNK ve GK arasında çatışmalara neden ol-du. Başlangıçta çaplı olan çatışmalar 1978 Şemdinli olaylarıyla oldukça genişledi ve YNK'nin bazı önder kadroları da dahil 800 peşmerge öldürüldü. Bu çatışmadan sonra KDP-YNK ilişkileri kilitlendi. Behdinin bölgesinde güçlü olan KDP bu bölgeye YNK'yi, Soran bölgesinde güçlü olan YNK, bu bölgeye KDP peşmergelerini sokmamaya çalışıyorlardı.

• 1980 güzünde İran-İrak savaşı başladığı dönem Irak'da muhalif güçlerin ayısı art-mış, Saddam, BAAS içindeki kendi kliği

dışında kalan kliklerden IKP, Arap Sos-yalist Partisi, İslami örgütler vb. yi sar-dışı etmiş KDP ve YNK'nin dışında di-ğere örgütlerin bazılarında Kürdistan'a çe-kilmek zorunda kalmışlardı.

• 1980'nin son ayları ile, 81'in ilk ayları Irak'da cephelelerin ortaya çıktığı dönem oluyor, bazı örgütler bir cepheden diğere gidip gelirken, iki cephenin teme ve istikrarlı güçleride belirginleşmiş oluyordu.

• CUD cephesinin temel gücünü oluşturan KDP'nin yanında, bu cephede IKP, IKSP, PASOK; CEWQED cephesinin temel gücünü oluşturan YNK'nin yanın-da ise, Arap Sosyalist Partisi, Suriye yanlısı BAAS'çılar, Iraklı Demokratlar Topluluğu, IKHP örgütleri yer almak-taydı. 1980-83 yılları arasında çeşitli do-nemlerde örgütler arası çatışmalar ol-masına rağmen KDP ve YNK arasında büyük çaplı çatışmalar olmuyor, hatta zaman zaman YNK ve KDP yerel dü-zeyde kısa ömürlü siyasi ve askeri itti-faklara da giriyorlardı.

• 1983 Şubat'ında Libya'nın girişimiyle Trablus'da toplanan bütün Kürt ve Arap muhalif örgütleri ortak bir cephe için anlaşmalarını açıkladılar, ancak Şam'döndüklerinde çeşitli güçlerin ileri sür-dükleri gerekçelerle bu tek cephe oluş-madı. Mayıs 83'de bu kez de Kürdistan-da YNK ile IKP arasında büyük bir çatışma çıktı. YNK, IKP'nin merkez karargahlarını kuşattı, çatışmalarda can kaybı da oldu.

• 1983 sonu ve 84 yılları içinde YNK Irak hükümetiyle görüşmelere başladı. CUD cephesi ve CEWQED'deki diğere örgütler bu ilişkiyi eleştirdiler. CEWK, QED'deki örgütlerden bir bölümü CUD'a geçtiler. Irak hükümetiyle YNK arasındaki görüşmelerin bir sonuca var-madan kesilmesi ve YNK'nin Irak'a kar-şı tekrar tavır almasını olumlu bir adım olarak değerlendiren CUD güçleri gerek cephe adına, gerekse ikili görüşme-lerle YNK ile ilişkileri yeniden başlat-tılar, YNK'de bu ilişkileri geliştirmede-yana tavır aldı. 1985 yılında başlayan ilişkiler YNK'nin de İran ile ilişki kur-masından sonra daha da boyutlandı. 1986 Mayıs'ında YNK ile IKSP ve PASOK ortak bir bildiri yayımladılar. 1986 yazı içinde YNK ile KDP arasında ve YNK ile CUD arasında görüşmeler yo-gunlaştı.. Ve nihayet 7-8 KASIM 1986'da YNK ile KDP dört temel nokta-da antlaşmalarını kamuoyuna du-yurdular.

Gaveke Girîng !

□ Ji roja yekşemba 8 ê meha Sermavezê vê de, telefonên Kurdistan Press û teleksa Ajansa Nûçeya Kurd (ANK) bê rawestî xebitî. Ji navendiyên politîk yê Kurdistanê û Awrûpa, ji nûçegihan û ji kesên niştimanperwer dû hev nûçe hatin.

□ Bûyera ku awira gelemperî ya kurdî ewqas mijûl dikir, ev bû Partî Demokratî Kurdistanî-Iraq di gel Yekîtî Niştîmanî Kurdistan li ser 4 xalan gihastibûn hev û biryar dabûn ku hêzên xwe binin ba hev û bi hev re bixebitin.

foto: ANK

• Ji hev cihêketina ku di destpêka salên 1960 an de destpêkir û bi cudabûna PDK ya Iraqê di sala 1964 an de xwe rê da. Ev cihêbûn, di riyêke dirêj î mîna 20 salên, rojên bi êş û bi xwîn berdehamkir.

• Ji ber vê yekê yekîtîya siyasî û eskeriya herdu hêzan, qasê ku li Kurdistanê Iraqê tesîr bike, dê ewqas jî li parçeyên Kurdistan yê dinê jî, tesîr bike. Bi vî awayî tevgera kurdî li Kurdistanê Iraqê, ji aliyê siyasî û eskerî dê bigihîje hêzeke xurt.

KURTE DÎROK

• Piştî têkçûna Komara Kurd ya Mehabadê, Iraq efwa giştî îlan kir. Da xuya kirin, ku ew kesên ku di ordiya Mehabadê de wezîfe girti bûn serxwe dikarin bizivirin Iraqê. Piştî kuştina çar sûbayên kurd ku xwe teslîmkirî bûn. Durûtiya Iraqê derket meydanê. Piştî vê bûyerê, di wan rojan de, Barzanî li gel 500 Pêşmergeyan ji nav sînorên Iraqê, Tirkîyê û Îranê bi şerkirinê ber bi sînorê Sovyet çûn. Di nav 14 rojan de, 220 mîl rê çûn û xwe gihandin ser çemê Arasê. Ji wir derbasê Yekîtîya Sovyetê bûn.

• Piştî 11 salan ku Monarşiya haşimî hilweşiya û General Abdulkerîm Qasim li gel hindek generalan 14 yê Tirmeha 1958 an de dest danî ser hikum. PDK-I di hilweşandina Monarşiya de roleke wî yê girîng hebû û jî 46 an vir de veşartî (illegal) xebatê dikir. Piştî hilweşandina monarşiya Haşimî êdî PDK-I jî dest bi xebata êşkere kir. Û jî bo wergirtina mafê demokratî û azadiya miletê Kurd xebata xwe xurttir kir.

• Di wê demê de, serokê PDK 'ya tebîî Mele Mistefa BARZANÎ jî bi balafireke taybetî hate Bexdayê, di wê hatina xwe de, rîya xwe bi Qahîreyê xist çû ba Cemal Abdulnasir jî. Hingî C. Abdulnasir gelekî bi nav û deng bû.

• Piştî hilweşandina monarşiyê, demara şovenî ya hikûmetê nû bilind bûbû. Ew sozên ku dabûn milletê Kurd, jî bir ve kirin û paşde girtin. 1961 an de Barzanî jî ber vî tiştê neçar dima û li gel grûbeke kurd diçû Kurdistanê û ordiya Iraqê di 11 îlonê 61 an de êrişê ser Kurdistanê dikir. Bi vî awayî şoreşa Başûrê Kurdistanê destpêdikir.

• Ordiya Iraqê bi hemû hêzên xwe êrişê ser Kurdistanê dikir, lêbelê nedigihîşt serkeftinekê.

• Li hember wê, di bin serkirdayetiya Barzanî, Pêşmerge jî Zaxoyê heta Xaneqîn bi hêz bûbû.

• Haya dinyayê jî vî şerê nebû. Dema ku rojnamevanê Amerîkî hat hate nav şehe paşê hindek tişt ser şoreşê nivîsî dinya alem jî şoreşa Başûrê Kurdistanê agahdar bûn.

• Ordiya Iraqê ku herim li Kurdistanê dişikê, di 8 ê Sibatê 1963 an de hêzên xwe paşde kişand. Paşê darbeyeke bi xwîn iktidara A. Kasim hilweşand û rejîmekê dijî komunîstan (antî-komunîst) hate ser hikûm. Ev rejîm dest bi nêçira komunîstan kir, bi hezaran komunîst kuşt. Partî Komunîstê Iraq jî vê darbeyê, derbên mezînan xwar. Kesên ku jî kuştin û girtinê filitîn xwe gihandin Kurdistanê.

24 Nîsanê 1963 an de PDK Memorandumeke pêşkêşî hikumata nû kir. Lêbelê BAAS' iyan west derbaz dikirin. Hefteya pêşî ya meha Tirmehê Wezîrê Hundirê û şerê M. Salih Amaş digot ; " Em ji bakur derdikevin seyranêke bi-

çûk... Em dê feodal û şirikên Împeryalîzmê û siyonîstan qir bikin." Li ser vê gotinê tevgera qirkirinê (qetlîam) di tirmeha 1963 an de destpêkir. Ordiya Iraqê bi hemû hêzên xwe êrişê ser Kurdistanê dikir.

• Di wê rojê de radyo ya Bexda yê di got, ku 'kî serê Berzanî bine dê hikûmet jêre 100 hezar dinar pêre bide.'

• Li pey serkeftina şerê metîna -ku bivê navê ketiyê dîrokê- ordiya Iraqê mecbur ma û gav bi gav ji Kurdistanê paş ve hilkişiya. Li gel vê paşvekişandinê rejîma Iraqê krîzeke din derbas dikir. Piştî darbekî hindûrî A. Arif bi tenê serê xwe dihate ser hikûm.

• A. Arif gelekî behsa "bratiya Kurd û Erebb" dikir. Û dixwest Berzanî bibîne. Li ser wî di 10 ê Sibatê 1964 an de şer hate rawestandin. Di wê demê cudabûna fikrî dikete nav Polît Bûroya Partî Demokratî Kurdistan.

BINGEHA CUDABÛNA BÎR Û BAWERÎ

• Di Kongre Çaremîn ya PDK yê de, Hemze Abdulah ji sekreteriyê keti bû. Îbrahîm Ahmed ciyê wî girtibû. Di bin sekreteriya Î. Ahmed de di nav Polî Bûroyê de Celal Talabani jî he bû.

• Dema ku şer hati bû rawestandî, Polît Bûroya PDK di nawçeyên rizgarkirî ya Kurdistanê de bû. Hindek endamên Polît Bûroyê digotin, ku biryara rawestandîna şer bê raya polî bûroyê hatiye girtin û biryarekî çewt û şaş e. Li ser vê meseleyê belavokekî di nav partî de belavkirin. Gotin ku; Berzanî jî bo tevgera Kurdî xetereke pir mezîna e.

• Partî di nav meha Tirmehê de kongreya giştî çêdikir, Kongre carekî din jî bona Serokatiya Partiyê Berzanî hilbijart. Û Kongre dixwest ku endamên Polît Bûroya kewn vegezin nav rêzên Partiyê.

• Lêbelê Î. Ahmet û hinek endamên Polît Bûro li gel 1000 pêşmerge, bi hindek arşivên Partî derbasê Îranê dibûn. Di vê pêlê de Rojname PRAVDA rexna li Îbrahîm Ehmed digirt, dixwest ku li gor biryara Partî hereket bikin.

• Di 29 ê Îlonê de PDK konferansekî nû ciwand û du organên bingehîn pêk anî; yek jî wana, serkirdayetiya şoreşê weku parlamenêkî bû jî 63 kesên pêkdihat. Yê di jî bi navê komîta rêwebir 18 endamên wê hebûn. Weku kabînekî (bakanlar kurulu) bû.

• Di 11 yê Cotmehê de Berzanî Memorandumeke din da hikûmetê lê bersiva hikûmetê jî bo wê memorandumê destpêkirina êrişekî nû û bi xwînî bû (9-16 çileyê paşî 1966 an de.)

• Di wê pêlê de tîkîliyên Î. Ehmed, C. Talabani û hewalên wan li gel PDK ku di bin serokatiya Berzanî de bû gelekî ne baş bû. Paş wegerê wana jî Îranê dest bi şerê tevgera Kurdî kiribûn.

• Di Gulana 1966 an de Ordiya Iraqê êrişekî mezîna pêk dianî, lê eskerên Iraqê li Rewandûzê şikestineke mezîna dîtin îhma bûn. Dîsa hikûmetê bi taktîkên xapandinê rawestandîna şer dixwest.

• Di 20 ê Cotmeha 1966 an de PDK kongreya xwe ya 7 an dicivand û komîta navendiya nû hildibijart. Di wê demê de li Bexda yê darbeyên eskerî pêk dihatin. Di pey darbe Tirmeha 1968 an de Hesên El Bekr li gel BEESiya darbek din pêkdianî bi serê xwe dihatin iqtidarê.

• Ji şer rawestandîna 1966 an heta darbe yê 31 ê Tirmeha 1968 an qet tu carî aştiyekî rastî pêknedihat û cî bi cî şer derdiket.

• Di bûhara 1969 an de dema ku cunta BEES peymanê çekrawestandîna navê rakir û êrişê wê yê li Kurdistanê jî bi serneket. Di 11 yê Adara 1970 yê de diktatoriya BEES bê çare ma û daxwaza memoranduma PDK Iraqê ku di 1963 û 1966 an de hati bû pêşkêşkirin pejirand (qebul kir) û da diyarkirin.

• Di pey peymanê 11 Adarê ya 1970 yê de Celal Talabani û hevalên wî dîsa vegeyiran nav rêzên PDK û Berzanî ra li hev hatin. Berzanî di nav Partiyê de dîsa wezîfe dide wana.

• Hikûmetê di deklarasyona 11 yê Adarê 1970 yê heta 74 an, di nav wan çar salan de şertên peymanê qet pêk ne anî. Di nav çar salên bihurî de hikûmetê xebata xwe yê siyasî, eskerî û diplomatîk bi xurtkir û jî ber vê yekê êrişeke mezîna anî ser Kurdistanê. Hikûmet jî hêla eskerî de qet serfirazî û serkeftinek bi dest ne xist, bi çarçowa peymanê reş ya bi nav û deng ya Cezairê Şoreşê tîkbir.

Û PAŞÊ

• Sedemên tekçûna Şoreşa Kurdistanî Başûr jî aliyên awira gelemperî ve baş tê zanîn. (Ev mesele dervayê vê nivîsarê ye.)

• Piştî têkçûna şoreşê Berzanî û gelek kadroyên siyasî û eskerî çûn Îranê, beşek mezîna jî pêşmerge û kadroyên siyasî teslîmê Iraqê bûn, beşek jî pêşmergeyan bi kaçaxî derbasê Kurdistanî Bakûr bûn, hindek kadroyên siyasî jî li Suriyê man.

• Piştî têkçûna 75 an di bin însiyatîfa Berzanî de Komîta Muwaqata PDK hat dameziran. Talabani jî li gel çend gruban Yekîtî Niştîmanî Kurdistanî damezirand.

• Di pey 1976 an de, bi destpêka xebata pêşmergeyan re di navbera YNK û Qiyadêyê Muwaqat-PDK de jî dijîyê û pevçûnan destpêkir. Di destpêkê de hinek pevçûnên biçûk çêdibûn. Lê bi şerê 1978 an ya Şemdinlî yê re, hinek kadroyên pêşmergeyan YNK û qasî 800 pêşmergeyan dihatin kuştin. Piştî van pevçûn û bûyerên ne baş peywendiyên navbera PDK û YNK gelek xirabtir dibû.

• Di herêma Behdînan de PDK bi hêz bû ne dihişt pêşmergeyan YNK bikewin vê herêma û di herêma Soran de jî YNK bi hêz bû ne dihişt pêşmergeyan PDK li wê herêma xebat bikin. Ev rewşa wuha ya nebaş heta 1980 yê domkir.

• Di payiza 1980 yê de dema ku şerê Îran û Iraqê destpêdikir, li Iraqê hêzên li dijî rejîma BEES zêde dibûn, jî bil grûba ku di nav BEES de piştgiyariya Saddam dikir, gruba din ya BEE-Sî, Partî Komunîstê Iraqê, Partî Sosyalîstê

Ereb, hêzên îslamî û yê din jî bûbûn dijî rejîm. Hinek jî wan rêxistinên jî hatibûn Kurdistanê.

• Di dawîya 1980 yê û destpêka 81 ê de li Iraqê dema pêkanîna cephan (ênî) hati bû. Hindek rêxistin jî cephekî diçûn cephekî din, lê hêzên bingehîn yê her du cephan jî diyar bû bûn.

• PDK bingehê CUD'ê pêk dianî û PDK re Partî Komunîstê Iraq, Partî Sosyalîstê Kurdistan, Partî Sosyalîstê Kurd jî di nav CUD de ciyên xwe digirtin. YNK jî hêzên bingehî yê CWQD bû û li gel wê Partiya Sosyalîstê Erebb, BEESiyên terefdarê Surî, Gruba Demokratên Iraqê û Partî Demokratî Gelê Kurdistan ciyê xwe digirtin.

• Di nav salên 1980-1983 an de car caran di navbera rexistinên de pevçûn derdiket. Lê navbera PDK û YNK de pevçûnên wuha yê mezîna çenedibûn. Heta di navbera YNK û PDK de car caran jî bo demên kurt ittifaqên eskerî yê herêma pêkdihat.

• Di Sibata 1983 an de bi însiyatîfa Lîbyayê li Trablûsê hemû hêzên dijî rejîma Iraqê yê Kurd û Erebb jî bo pêkanîna cephekî li hev hatinek diyar dikirin. Lêbelê waxta ku vegeyiran Şamê jî ber hinek sedemên pêknehatina wê cepheyê didan diyarkirin. Û Gulana 83 an de îca li Kurdistanê navbera YNK û PKI şerekî mezîna derdiket û YNK qerergahên (meqer) PKI ya navendî (merkezî) îşgal dikir, di dawîyê şer de gelek kuştin çêdibû.

• Di dawîya 83 an û di nav 84 an de, YNK bi hikûmetê Iraqê re dest bi hevdiyan (muzakerê) dikir. Cepheya CUD van tîkîliyên YNK yê ku gel hikûmeta Iraqê çêdibûn rexne li wan digirtin. Her wuha hinek rêxistinên ku di nav CWQD de ciyê xwe girtibûn dihatin nav CUD bi wî awayî CUD hîn bi hêztir di bû û hejmara partî û rêxistinên endamên CUD digihîşt 7 an (PDK-I, PKI, PSK, PASOK, PDGK, PSE, Gruba Demokratên Iraqê).

• Ew tîkîliyên navbeyna YNK û hikûmeta Iraqê ne gihiştê netîceke. YNK dîsa dijî Iraqê tewir stend û hêzên CUD ev tewrê YNK ê nû di çav de derbaskirin û gavekî pêşketî dîtin. Ji ber vê yekê yek bi yek û bi tevayî yanî bi navê CUD bi YNK re dîsan tîkîlî danîn. YNK jî dixwest ku tîkîliyên xwe bi wan re xurt bike û pêşve bibe. Di 1985 an de YNK tîkîliyên xwe bi Îranê re jî çêkir. Piştê wî tîkîliyên YNK û CUD hin jî pêşve çû.

• Di Gulana 86 an de YNK li gel PSK û PASOKê belavokekî bi hev re belavkirin. Di havîna 86 an de di navbera YNK û PDK û YNK û CUD de hevdiyan zêde dibûn û di 7,8 ê Sermaveza 86 an de YNK bi PDK re li ser çar xalan bihevdiyan û mercên lihevkinê jî awira gelemperî re diyar dikirin.

ABONE BE
ABONE BIBÎNE

BİR ANI İNSANA HER ZAMAN GÜÇ VERİR Mİ

Gece yarısı birden bir çığlıkla uyandım. O sırada kabus dolu rüyalarla boğuşuyordum. Çığlık ile rüya birbirine karışmıştı. Onun için önce çığlığın gerçek olup olmadığını anlamadım. Ancak çığlıklar gecenin sessizliğini bıçakla keser gibi devam edince kendime gelebildim. Gözüm, yıldızları hala parlaklığını kaybetmemiş gökyüzünde, kulağım o canhıraş haykırışlarda kendime geldim. Damda yatıyordum. Yaz gecelerinin bunaltıcı sıcaklığına karşı damda yatmak en pratik bir çözümdü.

Yataktan kalktım. Haykırışların devam ettiği yöne doğru yürüdüm. Damın kenarındaki korkuluktan aşağıya, seslerin yükseldiği komşu bahçeye baktım. Karanlığa gözüm alışınca bahçede komşu kadını, kocasını ve tanımadığım bir kaç kişiyi gördüm. Sadece kadın haykırıyor ve kendini yerdere yere vurup "Oy li min bavo" diye ağlıyordu. Erkekler sessizdi, sanki karanlıkta bir mermer heykel gibi dikilmiş, kıpırdamadan duruyorlardı. Kadın daha sonra bir Şin yakmaya başladı.

Ben damdan aşağıya öyle bakakalmıştım. Neydi, ne olmuştu? Bu gece yarısı komşuları böyle acıya sürükleyen sebep neydi acaba? Bir önsesi ile bir ölüm olayı olduğunu belli, belirsiz sezdim.

Yatağa geri döndüm. Gözlerimi gökyüzüne çevirdim. O sırada bir yıldız altından ışıklar saçarak kaymaya başladı. Arkasından önce bir çizgi şeklinde parlaklık bıraktı, sonra o da yok oldu.

Kocaman, ucsuz bucaksız gök kubbenin altında o sırada kendimi pek yalnız, yan bahçeden gelen ağıt karşısında ise pek çaresiz hissettim. Elim ayagım tutmaz oldu, 14 yaşının verdiği bu güçsüzlüğe, çaresizliğe kahrettim.

O gece sabaha kadar Ağıt dinledim. Sık sık "oy li min bavo" haykırışları ile hayatla-ölüm arasında gidip gelen düşüncelerim kesildi.

Güneşin ilk ışıkları Urfa'nın Şehitlik Mahallesi'nin engebeli, yamru yumru, tozlu sokaklarını aydınlatmaya başladığında komşu evin bahçesi giderek kalabalıklaşmaya, haykırış ve ağıtlar daha bir yükselmeye

başladı.

Damdan aşağı indim. Yandaki doğru yürüdüm. Evin tahta oyma kapısı açıktı, kapı önünde sırtları duvara vermiş veya çömelmiş erkekler, kapının açık kanatlarından görülen bahçede ise yere çömelmiş bir kadınlar grubu vardı.

Benim, yabancı birinin "Ne oldu? sorusunu -önce acıdan sonra ise beki yabancından gizlenmesi gereken bir sır olduğu gerekçesiyle- suskunluk karşıldılar. Daha sonra ise biri kısaca "Meho'yu vurdiler" dedi. Ev oğlunu vurdular demek! O zaman acının o kahredici havası beni de etkisi altına aldı.

Oysa ben o şehre henüz yeni gelmiş dillerini, yaşam ve giyim biçimlerini anlayamamış biri olarak, daha doğru dürüst kimdir bu insanlar diye tanım layamamıştım bile.

Bu Kürt halkı ile ilk karşılaşım değildi elbette. Daha önceleri Adana'da, Ceyhan'da çarşıda, sokakta elbette karşılaşmıştım. Çukurova'ya her sene pamuk toplamak için inen bu insanların elbette farkındaydım. Ama, gerçeklikte ilk olarak bu halkın, bu acılı halkın yüzyıllarca süren acısını belki de ilk olarak o sabaha kadar süren Ağıt'la tanıdım. Bu benim aslında Kürt halkı ile ilk olarak tanışmam demektir.

Bu tanışıklık daha sonra yaşanan zengin deneylerle güçlenecek, *Hudutların Kanunu* filmindeki *Kaçakçı Hıdır'in*, *Süri'deki Şivan'in*, *Berivan'in*, *Bekir Yıldız'ın* hikayesindeki *Kaçakçı Şahan'ın* dertleri, ölüme çok yakın dünyaları, geride bıraktıkları içime içime işleyecek bu insanların sorunu elbette benim sorunum olacaktır.

Şimdi, ne zaman geçmişimle bir hesaplaşmaya girsem, ne zaman bir güçlü-çözumsuz gibi görünen problemlerle karşılaşsam aklıma o gece, kulaklarıma o Ağıt takılır. Bakarım ki arkamda nice oğullar, kızlar için sabaha kadar yakılan Ağıtlar vardır. O halde bu tereddüt nedir derim, bir gülümseme takılır yüzüme, rahatlarım...

Arif ÖZSERİN

Grevciler kendilerini ziyaret eden Ernest MANDEL ile...

"Söz Sırası Bizde"

□ Hamburg'da bir grup Türkiye'li Alman devletinin başta mülteciler olmak üzere tüm yabancılara karşı uyguladığı politikayı protesto etmek amacı ile 22 Ekimden itibaren sınırsız açlık grevine başladığı bildirildi. Yayınlanan bildiriye "...daha dün U-Bahnlarda analarımızın başörtülerini yırtılar, elbiselelerini parçaladılar. Kaymakçı'yı, Ramazan Avcı'yı öldürdüler. Bu gün savunmasız sığınmacılara saldırıyorlar" denildi.

"Onurumuzu kurtarmak için buralara geldik" denilen bildiriye, maddi ve manevi destek çağrısı da yer alıyor. "Bizi Nasıl Destekleyebilirsiniz" ana başlıklı bölümde grevcilerin istekleri şöyle sıralanıyor: "Bizi ziyaret ederek bilgi alın; içinde bulunduğumuz durum nedir, ne yapmamız gerekir üzerine tartışalım; bulunduğunuz bölgelerde toplantılar düzenleyin; Alman partilerinin toplantılarına katılarak yabancılara sorununu tartışın; bizimle dayanışmak için sembolik bir kaç günlük açlık grevi yapın; mali yardımda, çeşitli biçimlerde yardımlarda bulunun. Açlık Komitesi ilişki telefonu: 040 - 856 712 • Bağış Kontosu: 1555 559 500"

□ Alman politikacıları, din adamları yazar ve bilimadamlarının da desteklediği bildirilen açlık grevi gazetemiz baskıya girerken devam ediyordu. Grevciler Avrupalı diğer ülkelerinden de katılmalar oldu.

kendini beğenmişlik ve bunun yanında bir eziklik görüyorum. Bu çelişkili bir durum oluştursa da böyledir. Kendilerini Türk solu içinde bize karşı biraz daha solcu, biraz daha enternasyonalist görüyorlar. Burjuvaziyi ve gericiğin işbirliğini düşünün. Kürt işbirlikçileri sürekli en iyi Türk olmakla ve Türkleri taklit etmekte övünürler. Kendilerini onlara uydurmaya çalışırlar. Onlar gibi giyinmeye onlar gibi konuşmaya çalışırlar. Bir aşağılık duygusudur içinde buldukları durum. Ne yaparlarsa yaparsınlar "orijinalite" oluşturamazlar. Bütün çabalarına rağmen bu aşağılık duygusunu olumlaya çevirip içlerini eziklikten kurtulamazlar. Rahat değildiler. Özentileri alevlendikçe benliklerinden uzaklaşırlar. Ne geri benliklerine dönebilirler ve ne de tam uyum sağlayabilirler. Aşağılık duygusu arttıkça artar. Bocalar dururlar. Ya çok saldırganlaşırlar veya çok pasifleşirler. Ömürlerini başkalarına uyum sağlamaya çalışarak geçirirler. Kendilerine yabancı bir kişilik oluştururlar, yaşamlarını benlikleriyle bütünleştiremezler vb.

Bu normal bazı ögelerde de böyledir.

Kaba bir benzetmeyle bunun Türk solculuğu yapan Kürt ögelerinde de böyle olduğunu söyleyebiliriz. Kürt sosyalisti olmak bunlar için düşünülemez. Sosyalizm Türklere özgü bir şeydir. Eğer sosyalist olacaksın Türk sosyalisti olursun. Kürt'ten sosyalist olmaz. Kürt sosyalistiyim dersin milliyetçisin, bundan sonra, parçasısın; bunu daha somutlaştırarak olursak ayrılıkçısın, bölücüsün. Türk ve Kürt halkının kardeşliğine karşın vs. Bu bir nevi kompleksdir. Kendi ulusal kurtuluş mücadelesinin dayattığı görevlerden kaçmaz. Ulusunun baskı altında tutulmasını, horlanmasını onaylamaz. Türk ruhu ve Türk kafasıyla Kürdistan'a bakmaz. Türk ruhu ve kafası ise sosyalizm boyalı kemalizm'dir. Bu en keskin sol sloganlarla da perdelenmiş olsa böyledir. Bu arkadaşlara *Kürt Sol Sosyete*si tanımını yakışır buluyor. Bunlar Kürt solu içinde bulunmakla kendilerine bir paye biçerler. Daha çok sosyalist olduklarını sanırlar. Kürt kelimesine en çok bunlar tepki duyarlar: "Ben de Kürdüm arkadaş, Kürt Türk hep kardeşiz, devrimci görev halkların kardeşliğini birlikteliğini savunmaktır." Bu durum Kürt sol hareketi tarafından da örgüt içindeki Kürdistanlı ögelere karşı çok anti-sosyalist bir tavırla psikolojik baskı unsuru olarak öne çıkarılır. Kürt sol sosyeteleleri kültürsüz insanın özentisi içerisinde tutularak üzerlerinde aşağılık kompleksi eksik edilmemeye çalışılır. Diğer yandan da, bunlara, sanki çok önemliymişler gibi tavır takınırlar. Türk solunun Kürt sol sosyetesine karşı tavır burjuvazisinin dönem dönem işbirlikçilerine

şimdi bunların aşağılık duygusuyla yüklü olmadıklarına nasıl inanalım? Eğer bunlar parti ilkesini gözardı etmemek istemiyorlarsa niçin buldukları ülkenin sosyalistleriyle bir yapı içinde çalışmıyorlar? Sosyalistlerin örgütlenmesi ülke düzeyindedir. Bu demektir ki bulunduğu ülkede o ülkenin sosyalistleriyle örgütlenirsin, eğer senin çok özgün ve acil görevlerin yoksa. Bu açıdan bakarsak Kürdistanlıların özgün ve acil görevi ülkesinin ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesini örgütlemektir. Kürt sol sosyeteleleri ise Avrupa'da dahi Türk soluyla örgütlenip buna enternasyonalizm veya halkların kardeşliği diyorlar. Bu iki yüzlülüktür. Çünkü, enternasyonalizm payesi Türklerle işbirliği derekesine düşürülüyor, halkların kardeşliğiyle de mazlum Kürt ulusunun çıkarları egemen Türk ulusunun çıkarlarına bağlanıyor. Bu iki yüzlülüktür; Çünkü, dayatan ulusal kurtuluş mücadelesini örgütlemenin getirdiği zorluktan kaçma Türk solunun yanında yer almakla gizleniyor, üstüne üstlük egemen ulus solunun "sosyalizm" inden yararlanılarak aşağılık kompleksinden, milliyetçilikle suçlanmaktan kurtulunmuş oluyor. Bu durumdan alan da veren de memnun. Memnun olmayan sosyalizmin gerçekten emrettiği acil görevlerdir.

Aşağılık kompleksiyle sorunu açıklamaya çalışırken değilim, ama bunun psikolojik etkisi küçümsenemez. 1974'de Türk ordusunun Kıbrıs işgalini hatırlamaya çalışalım. Orduda Kürtlerin kahramanlık-yiğitlikleri övgüyle öne çıkarıldı. Bu övgünün içyüzü ise ayrıydı. Kürt ögeler bir yandan en ön saflara çekilirken, diğer yandan en güvenilir unsurlardı. Övgüsü yapılan Kürtlüğüne sahip çıkanların ise, nasıl punduna getirilip vuruldukları belgeler geçmiş durumdadır. Tabi ki Rum ve Yunan "gavuru" na karşı bazı Kürtler en iyi Türk olarak pohpohlanmayı önemli bulduklarından, isteyerek savaştılar.

Bunu anlamak mümkün. Burjuvazi için anlık çıkarlar önem arzederler. Çıkarı için her yol mübahtır.

Peki bizim Kürt sol sosyetelelerimiz hangi çıkarın kurbanı olarak piyasadadırlar? Eğer sorun ulusal ve toplumsal çıkarlar ise, sol sosyete olmak gerekmez. Biliniyor ki Kürt gençleri -gözleri açılıncaya kadar- eziktirler, utangaçtırlar. Mücadelenin içine çekilmeye ve birçok konuda yararlanmak olanağı verirler. Kolay örgütlenirler. Türk solu da işin kolayına kaçıyor. Örgütlenmesinin kaynağını Kürdistan seçiyor. Böylece zaten örgütlenmeye açık ögeleri örgütleyerek asıl görevinden kaçıyor. Tembellik ediyor. Kürdistan'da örgütlenmeye hazır ve kompleksli insanlar Kürt sol sosyetesini oluşturmakla Türk sol hareketini de tembelleğe, hazırlanmaya yöneltiyor. Örgütlenmede rahat

çekilebilir her çözümsüzlüğün ilacı diyalektik marka bir ilaç katılıyor. Epiküros'tan kalma Hegelci materyalist bir metotla ellerinde diyalektik zembemi bulunan bu ortaçağ sosyalistleri, Kemalizmin mum ışığında "Marksist" bir yol oluşturuyorlar. Yanlarında sosyalist görünme heveslisi nihilist Kürt sol sosyeteleleri ile Kürdistan'ın sorunları önüne eğraf dur. Çok sıkıcı...

Kürt sol sosyetesinin Türk solu içinde sosyalist olma durumuyla, metropollerde sevdiği kızın gözünde kültürlü görülme için çok iyi bir türkçeyle ilginç cümleler kurmaya çalışın ve fakat bunu beceremeyen; ne demek istediğini kendisi de anlamayan ve anlamadığını sanan Kürt gencinin durumu aşağı yukarı aynıdır. Her ikisi de kendisini inkardan, geçmişine sünger çekmekten medet umar halledir. Olmak istedikleri, girmeye çalıştıkları durumu da tahlil etmekten uzaklar bunlar. Sevdiği kızı kendisini anlatamama ile Kürt halkına kendisini anlatamama ortak bir paydada çıkıyor; kendini inkarla, kendisinin anlamadığı bir benlikle başkasına anlatmanın mümkün olmayacağını kavrayamama acısı.

Bu konu bir gazetenin kapsamını aşmıyor. Bu anlamda kısa kesiyorum. Ama, bu ve benzeri konuları tartışmanın yararlı olacağı kanısındayım. Şunu da açık yüreklilikle belirtmeliyim ki, kendim de belirli bir süre Kürt sol sosyeteleliği yaptım. Bundan kurtulmak sevindiricidir; bunu bilecek devam ettirmek utanç vericidir.

Kürt sol sosyetelelerine önerim şu: kendi ülke ve ulus gerçeklerine yönelsinler. Saklambaç oynama tipi mücadeleden vazgeçsinler. Bu hiç kimseye bir şey getirmez. Türk ve Kürt halkının kardeşliğini kimse böyle oluşturamaz. Türk solunu da kendi görevlerini yapmada rahat bırakmalı. Oyle ki başka insanları örgütleyebilsin bu sol, ve adını ağzından düşürmediği kitlelere ulaşmaya çalışsın. Bir kaç Kürdü *kafalama* sefilliğinden sıyrılabilsin. Seksiyonlar, yan partiler kurma yerine, enerjisini, ülkesinde iktidar olmaya, devleti alaşağı etmeye versin.

Kürt sol sosyeteleliği kültürsüzlüğün, kendini inkarın perdesidir. Mücadele adına rüzgara su dökmektir. Psikolojik eziklik, aşağılık kompleksidir. Mücadele adına kendini kiralamazdır. Kiranın karşılığı ise, sahte bir manevi destektir. İşte o kadar.

Sayın Kürdistan Press emekçileri, İçi yanmış bir Kürdistanlı olarak duygu ve tecrübelerimi dile getirmeye çalıştım. *Bana gazetenizde yer verme yardımında bulunursanız, sevinirim. Böylesi bir gazetenin özlemi vardı.*

Başarı dileklerimi kabul edin.

A. DİKİLİ

BİR UYARI : Okuyucu ve yazar arkadaşlardan gelen mektup ve yazılarının uzunluğu ciddi problemler yaratmaktadır. 5 sayfalık bir şiiri gazeteye nasıl yerleştireceğimizi bilemiyoruz. Bu nedenle okuyucu ve yazar arkadaşların

düşüncelerini mümkün olduğu kadar gazete esprisi içinde kaleme almaları, gazetenin daha rahat ve okunabilir bir sayfa düzenine kavuşmasına hizmet edecek. Umarız, okuyucu ve yazar arkadaşlar buna dikkat ederler.

KÜRT YAZARLARI VE KÜRT ROMANI

Kürdistan devrimi bünyesinde çok çeşitli mücadele biçimlerini barındırmak zorundadır. Bir yandan ideolojik, politik ve örgütsel mücadele sürdürülürken diğer yandan da sanat ve edebiyat alanında da devrimci bir çalışmanın yürütülmesi gerekir.

Kültür, sanat ve edebiyat üzerine yapılan çalışmalar Kürdistan devrim mücadelesinin bütünselliğini tamamlayan çalışma araçlarıdır. Na yazık ki, bir bütün olarak Kürdistan devrimci hareketi bu alanda önemli ve gelişken bir mesafe katetmemiştir.

Özellikle Kürt siyasal hareketleri yazın (edebiyat) alanında istenilen düzeyde bir gelişkinlik gösterememişlerdir. Bazı Kürt yazarları şiir'e gereken önemi verirken hikaye ve romana denilebilirki hiç önem vermemişlerdir. Şiir dalında (gerek Kürtçe, gerek Türkçe olsun) önemli yapıtlar yayınlayan yazarlarımız, özellikle roman dalında önemli bir yapıt ortaya koymamışlardır. Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi tarihine baktığımızda romancılıkla ilgili çalışmalar çok kısır bir şekilde kalmıştır. Diğer yandan roman dalında varolan bu kısırlık kendisini "edebiyat eleştirme" eksikliğinde de göstermektedir. Kürt siyasal hareketlerinin demokratik ve siyasal düzeyde yayınladıkları (sadece Kürtçe, veya Türkçe-Kürtçe) dergilere bakıldığında da herhangi bir "edebiyat eleştirme"ne rastlanılmaz.

Bence şiir ve hikaye alanında belirli çalışmalar yapıp bir çok yapıt yayınlayan Kürt ya-

zarları roman sorununa da önem verip, bunun üzerine ciddi bir şekilde eğilip belli ürünler, yapıtlar ortaya çıkartmışlardır. Kürdistan halkının mücadele, çalışma ve yaşam biçimini roman çerçevesinde ortaya seren eserler her alanda verilen Kürdistan devrim mücadelesine önemli bir katkıda bulunmuş olurlar. Aynı zamanda tüm bu değişik mücadele biçim, yol ve araçları devrimci mücadelelenin bütünselliğinde belirler.

Kürdistan'da olan gerçek olay ve olguları bizzat yaşayarak ve gözlemleyerek, objektif gerçeklikten hareket ederek roman çerçevesinde dile getirmek Kürt yazarlarının önünde duran önemli görevlerden biridir. Roman dalında Kürdistan toplumu gerçekinden hareket ederek ve de üretken bir çalışmayla bu alandaki boşluk da süreç içinde doldurulabilir kanısındayım. Dahası bu alandaki çalışmaları hızlandırmakla Kürt yazarları aynı zamanda Devrim mücadelesine de önemli katkılarda bulunmuş olurlar.

Diğer bir sorunda, bence bugün Kürt romanı var mıdır? Yok mudur? Ya da Kürt dili edebi bir dil midir? Değil midir? Tartışmasını yapmak gereksizdir. Çünkü parmakla sayılabilecek kadar çok az da olsa yayınlanan "romanlar" Kürt romanın var olduğunu ve Kürt dilinde yazılıp yayınlanan roman ve destanların varlığı da Kürt dilinin edebi bir dil olduğunu ispat etmiştir. 12.10.1986

Lokman POLAT

DENG Û BEHSÊN KOMELA KURDÊN AUSTRALYA YA MEHA 10 AN

- Komela Kurdên Australya şevk (konfrens) ji bona êrîşa hukmata Tirk li Kurdistana Başûr hanî cîh û axaftin ji hêla deh rêxistinên Erebb, Tirk, Îranî û Australî hatin gotin.
- Komela Kurdên Australya meşek protesto li ber derî qonsilisa Tirkan li bajarâ Sydney hanî cîh.
- Komela Kurdên Australya û Komela karkerên Tirk wê 2 konseran li bajarên

Sydney û Melbourne wîne cih. Di konseran de wê hunermendên Kurd Feqî Teyra û Emekçi pêşdar bin.

Komîta Piştgiştina Gelê Kurd û Komîta Komelên Kurdên Australya li paytexta Australya, Canberra di oda Wêzîrê Pewindiyên Derve ra civinek nêzikî 2 seet ajot. Civîn li ser rewşa Kurd û Kurdistanê û pîrsa Kurdî rakin Koma Netewan bû.

KİM İL SUNG'un "ÖLDÜRÜLDÜĞÜ" İDDİA EDİLİYOR

Kuzey Kore Devlet Başkanı Kim İl Sung'un öldürüldüğüne dair, Güney Kore ve Japonya kaynaklı haberler basına yansdı.

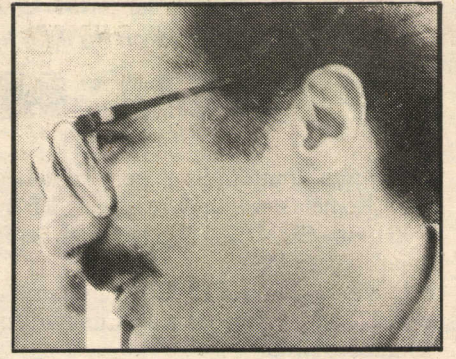
Güney Kore'nin başkenti Seul ve Japonya'nın başkenti Tokyo'dan yayılan haberlerde "Kuzey Kore Devlet ve Parti Başkanı'nın bir iç çatışma sonucu genel kurmay başkanı O. Kuk Ryo tarafından tabanca ile vurularak öldürüldüğü" ileri sürülürken, aynı zamanda Savunma Bakanının bir darbe girişiminde bulunduğu fakat akibeti hakkında hiç bir bilgi alınmadığı iddia edildi.

2. Dünya savaşı sırasında Japon işgaline karşı Kuzey Kore bağımsızlık mücadelesine önderlik ederek, Japon işgalinin kırılması ve ülkesinin bağımsızlığa kavuşmasında önemli bir rol alan Kim İl Sung, 50 milyonluk Kuzey Kore halkının 40 yıldır doğal lideri olarak Parti ve Devlet Başkanlığını sürdürmekteydi. 74 yaşında olan Kim İl Sung, son zamanlarda uzun süre Sovyetler Birliğinde tedavi görmüştü.

"B A N G" Mamosteyên Kurd

- Wek tê zanîn, di warê perwerde û hindekariya Kurdî de pîrs û problemên me gelek in. Ji ber vê sedemê tevkarîya mamosteyên Kurd pêwîst e.
 - Hevalê mamosta!
 - Piştî çend civînan me biryar girt ku em komela mamosteyên Kurd ya li Swêd damezîrînin. Em hêvî dikin ku tu dê di kongreyê de beşdar bibî. Bi silavên germ.
- Cîh û dem: Medborgarhuset sal: 201-202 / 30.11.86 seet,12-20**
Bi navê Federasyona Komelên Kurd :Komîta Zarokan

Kültür Farkı Mı? Farklı Kültürler Mı?

Gurbet Notları • Nihat BEHRAM

Batı toplumlarıyla, ekonomik olarak gelişmemiş ülkeler arasındaki farkı tanımlarken kullanılan gerilik-ilerilik nitelikleri, aynen ulusların kültürel farklılıklarına da transfer ediliyor. Yabancılar olgusundaki bir yığın sorunun, bu 'kültür farkı'ndan doğduğu söyleniyor. Giderek bu görüş, 'kültürlü Batı-kültürsüz Doğu' kavramlarıyla pekiştiriliyor.

Bu anlayışın bir uzantısı olarak Batı'da yaşayan, ekonomik olarak gelişmemiş ülkelerin insanlarına 'kültürsüz' insanlar gözüyle bakılıyor. Kısaca söylemek gerekirse, bu görüşte olanların anlayışına göre, ekonomik olarak gelişmemiş uluslar, kültürsüz uluslardır. Kültürlü olan Batı uluslarıyla, aralarında bir kültür farkı vardır! Yabancılar olgusundaki bir yığın sorunun, yabancıların kültürel geriliğinden (hatta kültürsüzlüklerinden) kaynaklandığı; yabancıların, ileri Batı kültürüne ayak uyduramadıkları söyleniyor.

Bu anlayış, bir toplumdaki ezilen uluslara bakarken de aynen böyledir. Söz gelimi Türkiye'de Kürt'lerden, dağlılar-kültürsüzler vurgulamalarıyla söz edilir! Kültür farkı anlayışı, egemen ulusun, ezilen ulusa karşı kendi kültür bıçağını bileme taşıdır.

Değişik kültürlerin sahibi uluslara bu açıdan bakanlar, soruna çözüm yolu olarak, egemen ulusun çıkarı doğrultusunda bu kültür farkının giderilmesini önermektedirler. İstekleri kısaca şudur: kültürel bakımdan geri olanlar, kendilerini ileri kültürlü ulusların kültürüne doğru geliştirebilirler; ileri kültüre ayak uydurmalıydılar; yani ileri kültür içinde asimile olmalıydılar!

Sorunumuz kültür olunca, bu bakış tarzı ırkçı bir bakış tarzıdır. En azından ırkçı bakışın hizmetinde bir anlayıştır. Yanlış ve ilkelidir. Çeşitli uluslardan insanlık ve halkların kültürünü tahrip edici bir yaklaşımdır.

Uluslar, çeşitli uluslardan halklar, kültürlerine ilişkin olarak değerlendirilirken, 'kültürlü uluslar-kültürsüz uluslar; kültürlü halklar-kültürsüz halklar' diye değerlendirilemez. Her ulusun ayrı bir kültürü, ayrı bir kültür mirası vardır. Bunun için de, kültür farkının varlığından değil, farklı kültürlerin varlığından söz edilmelidir.

Eğer kültürlü-kültürsüz derken, söylemek istenen şey, bir insanın bilgililiği-bilgisizliği, uygarlığı-ilkelliği ise, her ulustan bilgililer ve bilgisizler, uygarlar ve ilkeller gösterilebilir. Zaten kültür kavramını bu tarzda kullanmak, blimsel özüyle değil, günlük halk dilindeki bireylere yönelik ölçüleriyle kullanmak demektir.

Kültür kavramının kapsamını böyle sularlandırdık mı, o zaman şunu da söyleyebiliriz: pilajda bikinisinin üstünü atan Batılı kadın, kapalı giysiler içindeki Doğulu kadına göre kültürlü olmayı simgeliyorsa, çıplak Orta Afrikalı kadına göre de kültürsüzlüğü simgelemektedir!

Ulusların, toplumların kültürlerine, ilerilik-gerilik ölçüleriyle değil, farklı özelliklerinin ölçüleriyle bakılmalıdır. Kültür farkından değil, farklı kültürlerden söz edilmelidir.

Kültürleri, ulusların varoluşlarının bir biçimidir. Her ulus farklı bir kültüre,

farklı bir kültür mirasına sahiptir.

Ekonomik düzen farklılığı, kuşkusuz ki toplumlarda sosyal hayata bu farklılığın sonuçlarıyla yansır. En küçük insan davranışından, genel toplumsal değerlere kadar hissedilir bu. Fakat bu sonuçlar, ulusların kültürlülüğü ve kültürsüzlüğünün mü göstergesidir? Yoksa farklı kültürlere sahip oluşunun mu? Kültürel değerlerin doğruluğu-yanlışlığı ise söylenmek istenen, o zaman yine ölçümüz, bir ulusu topyekün kültürlü yada kültürsüz sayma ölçüsü olamaz. Ulusları birbirlerine karşı değil, her ulusu kendi içinde, halk güçleri, halka düşman güçler diye ayırtmamız gerekir. Sözelimi din, hangisi ve hangi toplum da olursa olsun, bir ideoloji olarak, bilimsel ve kültürel gelişmenin karşısında tutuculuğu simgeler.

Toplumları ve ulusları, kültürün unsurlarında, toplumsal düzenlerinin farklılıklarına göre ilerilik-gerilik (kültürlülük-kültürsüzlük) küfelerine koyduk mu, karşımıza çıkan tablo, bilimsel yaklaşımın tablosu değildir. Bir örnek vermek gerekirse: hayat kadını yüksek olan toplumlara ahlaksız toplumlar, hayat kadını düşük olan toplumlara ahlaki toplumlar mı diyeceğiz? Bir toplumdaki hayat kadını oranının artması, ekonomik yapının, sosyal hayata yansımalarından birisidir. Eğer bir ulusu, kültürün bir unsuru olarak ahlak kefesinde tartacaksak, ona egemen sınıfların ideoloji ölçüleriyle değil, varoluş tarihinin bütünlüğü içinde yaklaşmalıyız. Bu kültürün bütün unsurları için böyledir. Hitler, Alman halkı ve Alman ulusunu değil, tarihi dönemi içinde egemen sınıfları, halk düşmanı güçleri temsil ediyordu.

Dün Fransız sömürgecileri, Afrika'dan topladıkları siyahlara zincir vurup Fransa'ya taşıyorlardı. Bugün Fransa'da topladıkları 'yabancı'lara zincir vurup geri yolluyorlar. Barbar Fransız ulusu mu demeliyiz, yoksa Fransız burjuvazisinin barbarlığından mı söz etmeliyiz?

Yoksul ülke çocukları eğitimsiz kalmışlarsa, kendi gerçek ulus kültürlerinin içinde harmanlanamışlarsa, bunun vebali, her ulustan halk düşmanı güçlerin omuzlarındadır. Halkın eğitimsizliği, ulusal kültürden yoksunluğunun, kültürsüzlüğünün bir ifadesi değildir. Sömürülüyor, eziliyor oluşunun ifadesidir. Tam tersine, her ulusun kendi tarihi içinde farklı bir kültürü, bir kültür mirası vardır. Her ulusal kültür, kendi parçasından insanlık kültürünün zenginliğini ifade eder.

Toplumlar ve uluslar arasındaki farklı kültürler olgusunu, 'kültür farklılığı' diye ters yüzünden yorumlayıp, bunun da içine, 'kültürlü uluslar-kültürsüz uluslar' anlamını tıkıştırmak, başta kendi ulusu olmak üzere, çeşitli ulusların ve çeşitli uluslardan halkların kardeşliğine düşman güçlerin bakış tarzıdır. Nedense, hangi ulustan olurlarsa olsunlar, bu bakış tarzındakiler kolayca anlaşılıyorlar! Hitler'le Mussolini gibi. Reagan'la Özal gibi...

O zaman, farklı uluslardan halk güçlerine düşen görev de, kendi derin ulusal kültür miraslarına sahip çıkarak, farklı ulusal kültürlerinin renkli taşlarıyla, aralarındaki evrensel kardeşlik köprülerine harç taşımalarıdır. 2.11.1986

KÜRDİSTAN PRESS'E ABONE OL • ABONE BUL

"IKDP ile YNK arasındaki birlik ile ilgili yazıların yer aldığı sayfalarda yer olmadığından konu ile ilgili kronolojiyi bu sayfaya aktardık.

KRONOLOJİ

1943 Nisan- İnan Kürdistan'ında Komela Jiyaneweyê Kurd kuruldu.
 1944- Komela'nın Irak Kürdistan'ındaki üyeleri Rızgari Partisini kurdu.
 1945 Ekim- KOMELA örgütünün adı değiştirilerek KDP oldu. Başkanlığına Kadı Muhammed getirildi.
 1945 Kasım- Barzani ve 10.000'e yakın Barzan'lı İnan Kürdistan'ına geçti.
 1946.22.Ocak- Mehabad Kürt Cumhuriyeti ilan edildi ve Reisicumhur'luğa Kadı Muhammed getirildi.
 1946.3.Mayıs- Kürt-İnan görüşmeleri ve ateşkes.
 1946.16.Ağustos- Rızgari Partisi, Şores ve diğer örgütler birleşerek KDP'yi (Kürt Demokrat Partisi-İrak) kurdular. Genel Başkanlığa Melle Mustafa BARZANİ seçildi.
 1946.21.Aralık- Mehabad Kürt Cumhuriyeti Reisicumhuru Kadı Muhammed ve diğer önde gelen yöneticiler tutuklandı.
 1947.31.Mart- Kadı Muhammed, Sadri Kadı ve Seyfi Kadı Mehabad Çarçıra meydanında idam edildiler.
 1947 Nisan- Barzani'ler Irak hudutları dahiline girdiler.
 1947.27.Mayıs- Barzani ve 500'e yakın Peşmerge Irak, İnan ve Türkiye hudutlarını aşarak Sovyetlere iltica etmek için yola çıktılar.
 1947.18.Haziran- Barzani ve yanındaki Peşmerge Sovyetlere iltica etti.
 1958.14.Temmuz- General Abdulkerim Kasım, Haşim'i monarşisini devirerek iktidarı ele geçirdi.
 1958.7.Ekim- Barzani Irak'a döndü.
 1959.3.Nisan- KDP'nin günlük yayın organı Xebat ve Azadi yayın hayatına girdiler.
 1960.9.Ocak- KDP programını Abdulkerim Kasım'a sundu.
 1960.30.Temmuz- KDP "Kürdistan'daki kötü durumla" ilgili Abdülkerim Kasım'a başvurdu.
 1961.6.Eylül- KDP ve 14 şubesi yasaklandı.
 1961.11.Eylül- Irak ordu birlikleri Kürdistan'a saldırdı ve Güney Kürdistan ihtilali başladı.
 1963.8.Şubat- A. Kasım'ı bir darbe ile devirerek Abdulsalam Arif ve BAAS'çılar iktidarı ele geçirdi.
 1963.24.Nisan- KDP BAAS cuntasına bir memorandum sundu.
 1963.10.Temmuz- Ateşkes bozuldu ve yeni askeri saldırılar başladı.
 1963.28.Ağustos- 45 gün süren Metina dağı savaşı başladı. Sonuçta Irak ordusu yenilerek geri çekildi.
 1963.18.Kasım- Abdulsalam Arif BAAS'çıları saf dışı ederek iktidarı tek başına ele geçirdi.
 1964.10.Şubat- Barzani-Arif görüşmesi ve ikinci ateşkes ilan edildi. KDP polit bürosunda ayrılıklar başladı.
 1964.17-Temmuz- KDP 6.Kongresi toplandı. Barzani tekrar Genel Başkanlığa seçildi. Parti, eski P.B. üyelerine Parti'ye dönmeleri için çağrı yaptı.
 1964.9-17-Ekim- KDP Halk Kongresi toplandı.
 1966.31.Ocak- Barzani, hükümete 2. bir memorandum sundu.
 1966.1.Mayıs- Irak yeni bir saldırı başlattı.
 1966.20.Haziran- KDP ve Irak Hükümet'i arasında "ateşkes" ilanı.
 1966.28.Ağustos-2.Eylül- C.Talabani ve arkadaşlarınınca 'Timar Kongresi' toplandı.
 1966.20.Kasım- KDP 7.Kongresi toplandı.
 1968.17.Temmuz- İktidar darbesi sonucu BAAS yönetime el koydu.
 1970.11.Mart- Irak Kürdistan'ı için otonomi antlaşması ilan edildi.
 1974.11.Mart- Irak 11 Mart 70 antlaşmasından çok geri nitelikte bir otonomi yasası çıkardı.
 1974.12.Mart- KDP Irak'ın çıkardığı otonomi yasasını eleştirdi.
 1974.28.Mart- Irak Kürdistan'ında savaş yeniden başladı.
 1975.6.Mart- Cezayir antlaşmasıyla İnan Kürtlere verdiği yardımı kesti. Buna karşılık Irak, İnan'a güneyden toprak verdi.
 1975.Mart- KDP Cezayir antlaşmasından sonra direnişten vazgeçti.
 1975.Haziran- Yekitiya Niştimanê Kurdistan kuruldu.
 1976.26.Mayıs- KDP-GK'si silahlı mücadeleyi başlattı.
 1976.Haziran- YNK silahlı mücadeleyi başlattı.
 1977.Mayıs- KDP-GK ve YNK Şemdinli'de çatıştılar.
 1980.Eylül- İnan-İrak savaşı başladı.
 1980.Aralık- CUD cephesi kuruldu.
 1980.Aralık- CWQD cephesi kuruldu.
 1983.Şubat- Trablus'ta toplanan Iraklı Kürt-Arap 19 örgüt bir cephe kuracaklarını ilan ettiler.
 1983.Mayıs- Pıştaşan'da YNK-İKP çatışması.
 1984- YNK-İrak görüşmeleri.
 1985- YNK-İrak görüşmeleri bir sonuca varmadan kesildi.
 1986.Mayıs- YNK, İKSP ve PASOK ortak bir bildiri yayınladılar.
 1986.8.Kasım- YNK ve KDP güçlerini birleştirmeyi kararlaştırdılar.

KOMPLO

□ 8 Mart 1986. Olof Palme'nin ölümünden 8 gün sonra...

İsveç'te devletten yardım almaksızın çıkan tek dergi olan "FIB" in readaksiyonunda bir toplantı var. Toplantının gündemi bir tek maddeden oluşuyor:

"Palme'yi kim vurdu?"

Aynı zamanda İsveç tarihinin de en önemli olayı olan bu gündem maddesini tartışanlar ise, ülkede toplumsal ve siyasal tartışmayı yönlendiren aydın elitinin içinden beş ünlü isim.

CIA'dan başlayıp, Palme'ye çok öfkelenmiş olabilen basit bir memura kadar uzanan bu tartışmada, söz dönüp dolaşp bizlere, Kürtlere, PKK'ye geliyor.

"Säpo -İsveç Gizli Polisi- ve Expressen -İsveç'in en yüksek tirajlı akşam gazetesi- katilin PKK'lı olmasını istiyor" diyor Jan Guillou.

İsveç'in en cesur gazetecisi olmakla tanınan ve bir kaç yıl önce gizli polisin bazı yolsuzluklarını açığa vurduğu için uzun süre hapis yatan Jan Guillou konuşmasına devam ediyor:

"Eğer cinayeti İsveçlilerin işlemiş olduğu ortaya çıkarsa, İstihbarat Teşkilatı bir ay içinde bir kaç Kürtü ülkeden kapı dışarı ederek olayın üstünü örtecektir. Kürtlerin ülkeden atılmalarına havadan sudan bir kaç esrarengiz neden getirilecek. Sonra Expressen ve Svenska Dagbladet (1) gazeteleri aracılığıyla kamuoyunda bunun cinayete ilgili olduğu kanısı yaratılacak. Böylece sorun yarı yarıya çözülmüş olacaktır."

Ve Jan Guillou tartışmanın son sözünü söylüyor:

"Yararlan katil imajı, ülkeden kovulması zaten beklenen Kürtlerin durumuyla çakışıyor (2). Kürtler kovulacak, ve devletin çıkarı gereği bütün evraklar gizlidir, denilecek. Aslında katili dahi yakaladık, ama elimizde hukuki açıdan bağlayıcı delil yok, denilecek. Her şeyi biliyoruz, ama gizlidir, açıklamayız, diyecekler"

Bugün 31 Ekim. Cinayetin üzerinden tam 8 ay geçmiş bulunuyor. 8 ay boyunca kafamda bu sözlerin sürekli yankısını taşıyarak, Palme cinayetine ilişkin basılan her yazıyı, söylenen her sözü ve gösterilen her filmi izlemeye çalıştım.

(İsveçlilerden çok, İsveç'te yaşayan Kürtlerin de aynısını yaptığına eminim.)

Çıkarabildiğim sonuç şu:

Mantığı itibarıyla çok basitmiş gibi görünen, ama tertiplenmiş ve sonuçları itibarıyla deşetli bir komplo hazırlanıyor. Kompo yalnızca PKK'yi değil, aynı zamanda Kürt halkını ve sosyalizmi hedefliyor.

(Kısa aralıklarla atılan kocaman manşetlerde, bir gün "PKK"; öteki gün "Kürtler" var. PKK Suriyeyi, Suriye Sovyetleri çağırır. Kürtler solculuğu, solculuk Sovyetleri çağırır, ve saire.)

Peki nasıl hazırlanıyor o zaman bu komplo?

Palme cinayetinden yaklaşık bir yıl önce Batı Avrupa'da ilk kez ve sadece İsveç'te olmak üzere, bir "PKK olayı" yaratılmaya başlandı. "İsveç'e musallat olan bir uluslararası terörist örgüt olayı" demek daha doğru olur. Buna, cinayetten iki yıl önce, Abdullah Öcalan'ın İsveç'e sokulmadığı gün karar verildi.

İsveç İstihbarat Teşkilatı, PKK hakkında, çoğunu Türkiye'den getirdiği bilgilere dayanarak, tam 1200 sahifelik bir değerlendirme yazdı.

Palme cinayetinden aylarca önce, Expressen gazetesinin tüm ilk sahifelerini kapsayacak şekilde "PKK, Palme'yi öldürmekle tehdit ediyor" diye yazıldı. "Theditin" nereden, nasıl ve ne zaman geldiği ne soruldu, ne de

bir gün açıklanabilirdi.

PKK'nın, İsveç'in Uppsala kentinde oturan Enver adında bir Kürdün canına kıymasıyla, istihbarat teşkilatı PKK'ye vurduğu "uluslararası terörist" damgasını hükümete de kabul ettirdi. Ve ardından PKK yanlısı 9 Kürt "terörist" olarak ilan edildi.

PKK'nın bu kez de Stockholm'de, Semir adında ikinci bir Kürdün canına kıymasıyla, "uluslararası terörist damgası" tüm İsveç kamuoyuna benimsendi.

Bu olaydan sonra, uzun bir süreden beri yaratılmak istenen tablo tamamlanmış olacaktı: Artık, basını, kamuoyu ve hükümetiyle, bütün İsveç, Palme'yi, PKK'nın öldürdüğüne inanabilirdi.

Palme öldürüldü.

Aradan geçen 8 aydan sonra, PKK'yı suçlu göstermek üzere öne sürülen delillerin artık sağduyu sahibi herkesi güldürecek kadar hafif olduğu ortaya çıkmıştır.

Zaten bugüne dek hiç bir devlet veya polis yetkilisi bu yolda en küçük bir imada bile bulunmamıştır.

PKK ile ilgili bütün bilgilerin kaynağı, istihbarat teşkilatında çalışan ve normal olarak bilgi verme yetkisi bulunmayan bir kaç polis memurudur.

Sosyal Demokrat ve Sosyalist basında bu bilgilere hiç bir itibar verilmezken, muhafazakar ve liberal basın bu memurun -veya memurların- iletmişti her saçmalığı en büyük puntolarla kamuoyunun gözüne sokuyor.

"Bir PKK'lı başka bir PKK'lıya telefon etmiş 'bu gece düğün var' demiş. Kürtlerde düğünden söz etmek, ölüm anlamına gelmiştir. Ve İstihbarat konuşmayı banda almış.. miş.. miş.."

Haziran-Temmuz-Ağustos döneminde basının en büyük haberi buydu.

Son günlerde dikkat çeken ilginç bir gelişme de, cinayetin açık bir şekilde politize edilmeye başlanmasıdır.

Bir yandan Sosyal Demokrat basın cinayetin arkasında aşırı sağcı terörist bir örgütün bulunduğunu yazarken; diğer yandan liberal ve muhafazakar basın PKK ve Kürtlerde ısrar etmektedir. İşin garip yanı, her iki taraf ta güvenilir yetkili kaynaklardan haber aldıklarını öne sürmektedir. Hatta Sosyal Demokrat basın daha da ileri giderek, kaynağının hükümete yakın çevreler olduğunu yazmaktadır.

Önemli olan diğer bir husus ise, muhafazakar ve liberal basın, PKK ile ilgili haberlerini sadece "İstihbaratan bir kaynağa" isnat ederek; İsveç'in basın geleneğine, yerleşik habercilik anlayışına ve gazeteciliğin en temel ilkesi olan "doğruyu yazma, söyleme" kuralına tümden ters düştüğü halde, bu yoldaki haberciliğini aylarca sürdürebilmesi, ve İsveç basın intelligentsiasının -her ne hikmetse- bu durum karşısında sesiz kalması..

Dünyanın en ileri basın yasasına sahip olmakla ün yapmış bir ülkede, bütün gazeteler -gene her ne hikmetse- bize gelince "basın şerefi" denen meziyetlerini yitirmiş görünüyorlar.

Kürt yurtseverleri olarak bizim bu komploya karşı yapabileceklerimiz, ne yazık ki, çok sınırlı. Sınırlı olmakla birlikte yapabileceğimiz, yapmamız gereken şeyler var elbette.

Amma buna, ve komplonun, herbiri ayrı bir yazının konusu olabilecek detaylarına değinmeden önce, "biri" nin bu komploya bilerek veya bilmiyerek yaptığı katkıları başka bir yazıda ele alacağım.

(1) Tiraj sıralamasına göre ikinci olan muhafazakar bir sabah gazetesi.

(2) İsveç hükümetince "terörist" suçlaması ile sınırışı edilme kararı verilen, ancak Türkiye'de kavuşturulmaya uğrayacakları gerekçesi ile haklarında sınırışı edilme kararı geçici olarak durdurulan PKK yanlısı Kürtler kastediliyor.

A. Rıza ALAN

PÊŞMERGE DER DOR LÎ ZAXO GÛRT

□ Li gor daxuyaniya Polît Büroya Partî Demokrat a Kurdistana Iraqê, hêzeke mezin ji PDK-I di sibeha 14 yê çiriya paşin de bi top û çekên giran êriş birin Geliyê Zaxo ser cihên sîtratejîk yê rejîma Iraqê. Bîngêhê (ûs)leşkerî yê tîp (tumen) a 38 an û riya navnetewî ya Iraq û Tirkiyê hedefên êrişê pêşmerge bûn.

Pêşmergeyan riya navnetewî Tirkiyê û Iraqê da birîn. Ev rêy ket bin destê pêşmerge û bajarê Zaxo hate dorpeçkirin (muhasarakirin).

Şer hê jî ranewestiyaye bi dijwarî dom dike. Bi dehan kes jî hêzên Iraqê hatine kuştin û birîndarkirin.

Li hember vê êrişê pêşmergeyan hêzên Iraqê jî bi balafir û çekên giran bersiv didin û şer bi xurtî dom dike.

PÊŞMERGE ZAXO'YU KUŞATTI

I-KDP Polit bürosunun açıklamasına göre:

14 Kasım sabahı KDP ye bağlı büyük bir Pêşmerge gü-

cü Zaxo'yu kuşatıp, Türkiye Irak karayolunu denetim altına alarak, bu bölgedeki en önemli Irak askerî gücü olan 38. tümen karargahlarına karşı başarılı eylemler gerçekleştirdi.

Irak ve Türkiye için büyük öneme sahip olan karayolu üzerindeki pêşmerge denetimi halen devam etmektedir.

Pêşmergenin bu başarılı eylemlerine karşı Irak ordu birlikleri savaş uçakları ve ağır silahlarla karşılık vermektedir. Halen pêşmerge kuşatmasının devam ettiği Zaxo çevresinde şiddetli çatışmalar sürüyor.

ÊRİŞA IRAQÊ DÎSA ŞIKIYA

Di herdu mehên dawiyê de, hêzên ordiya Iraqê li gel Cehşan bi çar alî êrişêke berfireh tîne ser baregeha (meqer) navendiya YNK.

Ev êriş di bin berpîrsiyariya endamê konseya şoreşa Iraqê İzzet Dûrî û General Abdulcebbar Şenşel hatiye pêkanîn.

Di van êrişan de 30 tabûrên leşkerî û 45 hêzên Cehş bi alî-

kariya tank û balafiran li wê herêmê didin.

Lê ev êrişana heta neha ji aliyê Pêşmergeyên YNK hatin şikandin.

Berdewama wan êrişana û dîsa êrişêke dinê ya ordiya Iraqê nêzîkê qezaya Maloma, li gundê Daloxî di roja 16.11.86 an de hat kirin. Lê di vê êrişê de hêzên ordiya Iraqê hatin şikênandin. Bi sedan kuştîyên xwe li qada şer hiştin û reviyên.

IRAK SALDIRISI YİNE KIRILDI

KYB'nin açıklamalarına göre, 16. Kasım da Daloxi köyünde Irak ordu birliklerinin saldırısı kırıldı.

Saldırıları, Irak Devrim Konseyi Üyesi İzzet Duri, General Abdulcabbar Şenşel ve ünlü Irak askeri kurmayları denetiminde yapıldı.

Saldırlara 30 askeri tabur ve 45 cahş birliği katılmıştı.

EMÎNÊ EVDAL WEK KURDZAN NIVÎSKAR Û MAMOSTA

Têmurê XELÎL

Zanyarê Kurd Eminê Evdal serhevdu 58 sal emir kir, lê nava wan salada ewî bona gelî xwe xebateke mezî kir, him dereca ulmda, him dereca efrandariyêda.

Ew li Turkiyê, qeza Qersê, gundekî kurdayî biçûk -Emençayîrêda hatiye dinê. Zarotî û xortaniya wî zelûlî û malûltîda derbaz bûye. Sala 1914 a mala bavê wî ancax ji şûrê Romeyî qetlê difilite, tê Ermenîstanê, gundê Kurda, Qundexsazêda dihêwirê. Usa diqewime, ku Eminê biçûk çend salê dinê şûnda sewî dimîne û dikeve sêwixanê, li bajarê Tîblîsêyê. Wîra dibistana bona zarê kurdayî dixûne, wêya temam dike û tê Ermenîstanê, gundê kurdayî Karvanserê, Mîrekê, Qundexsazêda mamostatîyê dike. Paşê ûniversîtê temam dike û dibe dersbêjê xwendinxana Pişkavkazêyê kurdayî pîdagogîyê, redaksiyona rojnema "Riya Teze" da wek sêkrêtarê bersîvdar dixebite.

Eminê Evdal nava lîteratûra kurdayî Sovîetîstanêda eyane wek nivîskar. Ji salê 30 î destpêkirî ew û Heciyê Cindî xwe pêşkeşî karê himdanî û pêşvebirina çandê û lîteratûra xwe dikin. Pirtûk û efrandîyên Eminê Evdalê "Bahar", "Gulîzer", "Memê û Zîne", "Şîeran û poêman", "Evdalê Zeynikê", "Mehmûd beg û Mûso" xwendevanên eyanî. Ew bi profesîr Heciyê Cindîra tevayî sala 1936 a berevoka "Folklorê Kurmanca" hazîr kirine û weşandine, ku gelekî bilind tê qîmetkirinê. Bi fikra gelek ew pirtûka kurdayî Sovîetîstanêyê here hizîrîyê.

Serpêhatiya E. Evdalê "Gulîzer" kirine radîo-kompozîsîa (pies, şano) û timê bi radîoyê elam dikin. Ew bûye hebûna fonda radîo kurdayî zêrin. Ew yek ji wan 40 radîokompozîsîayên kurdayî ye, ku bi saya hareketa nivîskarê kurdayî, himdar û serokê radîo kurdayî (ji sala 1957-1981) Xelîlê Çaçan hatine nivîsarê.

Karkirina Eminê Evdal pîre di dereca kurdayîyêda. Ew gelek sala li sêktora rohilatîyê ya Akademîa Ermenîstanêyê ulmada (niha wîra para kurdayîyê heye) xebitîyê û xebatêd wîyê wek "Jina kurda mala qedîmîda, ser hîmê qîyatêd êtnografîyê û folklorê", (eva têma disêrtasiya wîyê doktorîyê bû), "Heyfîldana xwîne nava kurdayîda û hildana paşmayîned wê Ermenîstanê Sovîetîda, "Patronomîa nava kurdayî Pişkavkazê", "Heleqetîyêd pîsmamtîyê nava kurdayîda", "Deba kurdayî Pişkavkazê" xebatne kêrhatîne, hêjayî guhdarîya gelek ulmdar-êtnografêd bi nav û deng bûne û emekê mezînan nava pêşdaçûyîna kurdayîyê Sovîetîstanêda.

Eminê Evdal êtnografekî (miletzan) erhede bû. Lê bilî wê, ew tevî hazîrkirina ferhengêd "Ermenî-Kurdayî" û kurdayîyê tîrminologîyê bûye, mêtodîka dersdayîna zîmanê kurdayî, bernama zîmanê kurdayî, ferhenga rastnivîsandîna zîmanê kurdayî hazîr kirine, ku hetanî niha jî anegorî wê lîteratûra kurdayî neşîr dibe.

Ji aliyê sêksîa nivîskarêd kurdayî, ya Yekîtiya nivîskarêd Ermenîstanê 80 salîya bûyîna zanyar, helbestvan, mamoste, karkirê mexlûqetîyê Eminê Evdal hate teşkîlîkirinê û derbazîkirinê. Ew yek ji wan êvarîyêd qedîrgirtîna xûnedarê çand û lîteratûra kurdayî bû, kivşîkirîna kîjana bal me bûye tradîsiyêke qenc.

Xabatêd doktorê ulmêd zîmanzaniyê Eminê Evdalê zanyarîyê, pirtûkêd wîyê helbestayê bi zîmanêd kurdayî û ermenî, karkirîna wîyê dereca mamostatîyêda gelekara nase. Û wê rojê careke dinê jî amedekara nasiya xwe dane jîyan û karkirîna wî, ku sera mala yekîtiya nivîskarêd Ermenîstanêyê berev bûbûn. Serokê sêksîa nivîskarêd kurdayî Karlanê Çaçanî êvarî vekir û cimete silav kir. Derheqa jîyan û karkirîna Eminê Evdal da xebarda tercîmanê radîo Yêrêvanêyê kurdayî Wezîrê Eşo. Doktorê ulmêd terîqê, êtnograf Mamoyê Xalîl nasiya hazîra da xebatêd ulmdarê komûnîst Eminê Evdalê zanyarî, keda wî nava pêşdaçûyîna kurdayîyê Sovîetîstanê, xwezma, milletzanîyêda da kivşê.

Serokê para Înstîtûta Rohilatîyê kurdayîyê, ya Akademîa Ermenîstanêyê ulma, profesîr Şekroyê Xudo Mihoyî, serokê para Înstîtûta etnografîyê û arxêologîyê, doktor D. Vardûmyan, nivîskar Nado Maxmûdov bîranîyêd xweyê derheqa Eminê Evdalê gotin û emekê wî bilind qîmet kirin, dane kivşê, ku ew mirovekî qenc, berbîhêr, milahîm bûye, milletparêz, hevlekî papîj, bavekî xemxur û dilovan bûye. Pênc zarêd wî zûda xwendîna bilînd dest anîne. Ji wana Efanê Emin pirtûka Heciyê Cindîyê "Hewarê" verge-randîyê zîmanê rûsî û li bajarê Moskow daye neşîrîkirinê. Ew niha li Moskow dimîne, lîteratûrzan-tercîmecîyê.

Wê êvarîyêda helbestvanê bi nav û deng Fêrîkê Ūsîv helbesta xweyê, ku pêşkeşî Eminê Evdal kiribû, xwend.

Kutasîyê lawê ulmdarê kurdayî navdar-Efanê Emin razîbûna xwe da hazîra, teşkîldara û wêneyê bavê xwe-dersdarê komarîyê emekdar Eminê Evdal, ku bi desta hatîbî kîşandîne, pêşkeşî dibistana gundê Rîya Tezeyê ser navê Eminê Evdal kir.

Êvarîyêda hazîr bû usa jî sêkrêtarê serwêrtîya yekîtiya nivîskarêd Ermenîstanê V. Grîgoryan; Dawîyê êvarîyê koma gundê Araksîyê kurdayî sitiranê bi serokatîya Sehîdê Xudo pêşda hat. Artîstê tîatra Yêrêvanêyê dramatikîyê Hesênê Qulî çend helbestên Çaqaxê Mirad û Eminê Evdal xwendin. Paşê gelek bin dengê def û zurna kurdayî govendekê giran girtin, lîstin.

TÊMURÊ XELÎL MÛRADOV
Endamê Yekîtiya Rojnamevanên Sovîetîstanê

rojhat

Kak Rojhat, bi kerema xwe dikarî bi kurtebirî behsa jîyana muzîkî ya xwe bikî?

Jîyana min a muzîk û hûnerî di salên piçûkayîde destpêkir. Piştî xebatekî kêr û bê îmkân min karî di sala 1978 an de kasetekî dagrim. Bi saya 2-3 stranên ciwan wek "Ha Pêşmerge bavêmin lê-xin herdu çavêmin" û "Serê çîya bi dumane" dengêmin belav bû. Ev strana xweş "Ha Pêşmerge" jî aliyê seydayê dilbirin ji bona Şoreşa 26'ê Gulanê hatibû nivîsandin û awazkirin.

Di jîyana muzîkê de rola stranên ciwan û xweş zor mezîna e. Bi çêkirina stran û helbestan mirov dibe hûnermend. Dema mirov nikaribe helbestên xweş pêşkeşê gelê xwe bike, wê demê mirov wek min bîdeng dimîne. Lê jîyana min a muzîkî her dom dike.

Di tîkoşîna rîzgariya netewîya Kurdistanê de rola muzîkê çi ye?

Rola muzîkê, ne bes tenê di tevgera gelê Kurd de cihekî taybetî heye, herweha jî, di tevgera rîzgarbûna hemû gelên bindestan de rolekî girîng dîyê. Weka hûnermendên mezînan, Mikîs Teodorakîs, Ropson û Întî Îllîmanî bi deng û muzîka xwe daxwaza gelên xwe gihan-din her çar aliyê Cîhanê.

Dijî cuntaya leşkerî ya kevneperest û dîktator li Yunanîstan, muzîkarê mezînan Mikîs Teodorakîs, bi helbestên xwe yê polîtîkî armanca gelê xwe da xuyanîkirin. Heval Ropson, çawa ku seydayê nemir Cegerxwîn helbestekî pêşkeşê wî dike, bi hûnera xwe dijî zordariyê, di nava gelên Afrîkayê de cihê xwe jî bona azadî û mafên mirovîyêyê wê hûnermendekî stand. Û herweha muzîkarên bi nav û deng koma Întî Îllîmanî doza gelên Şîlî û Amerîka Latînî, bi helbest û awazên xwe rengdar dikin. Ev muzîkara bi şeweyekî hûnermendên polîtîkî tînanaskîrî. Bi hûnermendîya xwe ya polîtîkî, xwe jî hemû aliyê jî hûnermendên burjuwazîyê cuda kirine. Hûnera xwe jî bona azadiya gelên xwe pêşkeş kirine.

Lê ku em seyra rewşa hûnermendên Kurd bikin, wê tabloyekî di bikeve ber çavên me. Bi vî hawayî; gelek mixabin ku hê daxwazên kariyerîstîyê di nava me hûnermendên Kurdayî de hebûniya xwe dide nîşanî. Û herweha karaktera hûnermendîya şoreşgerî zor kêr e. Dema çîrok bi vî hawayî be, muzîka Kurdayî taybetîya xwe a protestî û polîtîkî bi hawakî pêwîstî nayîne cîh. Weka min li jor da xuyakirin, tevgera gelên bindestan de, hûnermendên gelên bindest bi hûnermendîya şoreşgerî di nava gelên xwe de cih girtine. Bi wî rengî dengê netewa xwe gihan-din çar dorên cîhan. **Ji ber vê**

yekê ez pêwîst dibînim ku her muzîkarê Kurd, berî bibe şoreşger, piştê bibe muzîkar. Xwe di warê rewşa gelê xwe de mijûl bike, ku bikaribe bi muzîka xwe di doza azadîxwazîya gelê xwe de rolekî girîng bileyze...

Programa te ji bo pêşerojê çîye?

Li gor bîr û bawerîyamin problemekî zor mezîna di nava muzîka kurdayî de heye. Bi vî hawayî; gava ku em guh li hûnermendên Kurdayîyan Tîrkîyê bidin, wê tesîra muzîka Tîrkîyê bî xuyanîkirin. Li Îran, Iraq û Suriyê, ji bilî çend hûnermendên dilsoz û delal wek Mihemed Şêxo, Seîd Yusif û Seîd Gebarî, wê tesîra muzîka Erebbî û Farisî bikeve ber çavên me. Ev tîştê han ku jî polîtîka asimilasyona welatên serdest tê, wezîfa hûnermendên Kurdayî e ku hûnera Kurdayî bin vî asimilasyonê derêxin.

Min vî programê daye ber çavê xwe û dixwazim xebata xwe di vî warê de pêşve bibim. Gelek kes dizanin ku demekî dirêjê ji min dengêkî nayê. Û di warê muzîkê de ez wînda bû me. Ji bona ku min zanî xebata hûnerî gelek dijware. Û min pêwîst dît ku xwe bi hawakî zanistî pêşve bibim. Yanî besîtiya xwe bi stran gotîne nehînim, herweha jî "Teoriya hûnerî" yê fêr bibim. Ji ber vê yekê min dev ji muzîk jî bo demekî kurt berda, û xwe mijûl kir ku "Teoriya muzîkî" û lîdana îstrumenta (haletên muzîkî) fêr bibim.

Nûha ez bawer dikim ku min xwe piçek pêşve birîye. Piştê xebatekî dirêj fêrî ud û cimbuşê bûm. Li gel vî piçek jî keman û gîtar fêr bûme.

Ev kar û xebata xwe dixwazim bi demekî nêzik de bi kaset û sêlikekî pêşkeşî gelê xwe bikim. Û herweha hevdarim ku hûnermendên Kurd bi şeweyekî birayetî û şoreşgerî bi programên pêkvehi xwe li ser hûnera Kurdayî biêşînin, ku bikaribin bi rîya hûnerê armanc û tîkoşîna gelê xwe pêşve bibin.

Bi rîya Kurdistan Press jî xwendevanên re tu gotînen te hene?

Divê her xwendevanekî Kurdistan Press bi zanibe, ku rojnamevanî jî hûnerê jî hevalên Kurdistan Press hewceyê piştgirtîya xwendevanayê. Ez wek hûnermendekî Kurd, bang û hêvî dikim ku her xwendevanekî Kurdistan Press li gor îmkânên xwe alîkariya vî rojnameyê bike, ku hevalên Kurdistan Press jî bikaribin bi rojnamevanî di tevgera gelê Kurd de wezîfe xwe ya şoreşgerîyê binin cîh. zor spas.

Kurdistan Press • Berlin

LI STOCKHOLMÊ 23 SERÇERMÊN (SKINHEADS) NAZISTÊN NÛ HATIN GIRTIN

Stockholm, ANK

Li Stockholmê 23 serçermên nazistên nû jî bo êrîşîkirina xwe ya ser biyaniyan jî hêla polîs hatin girtin.

Di nava Stockholmê de 3 biyaniyan jî Arjantinî, jî qefleyek serçerman kutan xwarin û paşê ew Arjantinî rakirin nexweşxaneyêkê Stockholmê.

Di ev şer û şerrîtiya ku çermsor dikin, grûbeke nijadperestê Swedê BSS (Bevara Sverige Svensk—Swêd Swêdî Bihêle!) tîkil e. Berî çend hefteyan, bi navên Rony Landin û Rony Öhman du kes jî hêla ev kesên nijadperest ve bi lêdan hatin kuştin. Ev herdu kes jî bi derbên peînen lîngan jî serên xwe birîndar bûn û mirin.

= ÷ **MATEMATÎK** $\frac{1}{4}$ × +

A—tîjî bike

HEŞT →	8
ÇARDEH →	4
DIWAZDE	
YANZDE	
DUDU	
ŞEŞ	
ŞANZDE	
ÇAR	
PÊNC	
NONZDE	
DEH	
SISÊ	
SÊZDE	
PAZDE	
NEH	
HIVDE	
BÎST	
YEK	
HIJDE	

B—navê hêjmara binivîse

- 1 YEK
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____
- 7 _____
- 8 _____
- 9 _____
- 10 _____
- 11 _____
- 12 _____
- 13 _____
- 14 _____
- 15 _____
- 16 _____
- 17 _____
- 18 _____
- 19 _____
- 20 _____

ZAROKÊN HÊJA

LI SWÊD, JI BO HÎNKIRINA XWENDIN Û NIVÎSÎNA KURDÎ 2 PIRTÛKÊN ZAROKAN HATIN ÇAPKIRIN. PIRTÛKÊN -EM BIXWÎNIN- Û -EM BINIVÎSIN- JI BO ZAROKÊN SINIFA DUDUYAN HATINE AMADE KIRIN.

EM BIXWÎNIN

PIRTÛK BI WÊNEYÊN RENGÎN Û TEXTÊN HÊSAN HATINE XEMILANDIN. ZAROKÊN HÊJA; PIRTÛKÊN —EM BIXWÎNIN— Û —EM BINIVÎSIN— BI DEST XIN KU, HÛN BIKARIBIN VAN PIRTÛKAN BI KÊFXWEŞÎ BIXWÎNIN Û BINIVÎSIN.

navnîşana xwestinê: RPH-HÖR, Box70003, Örebro

— C —

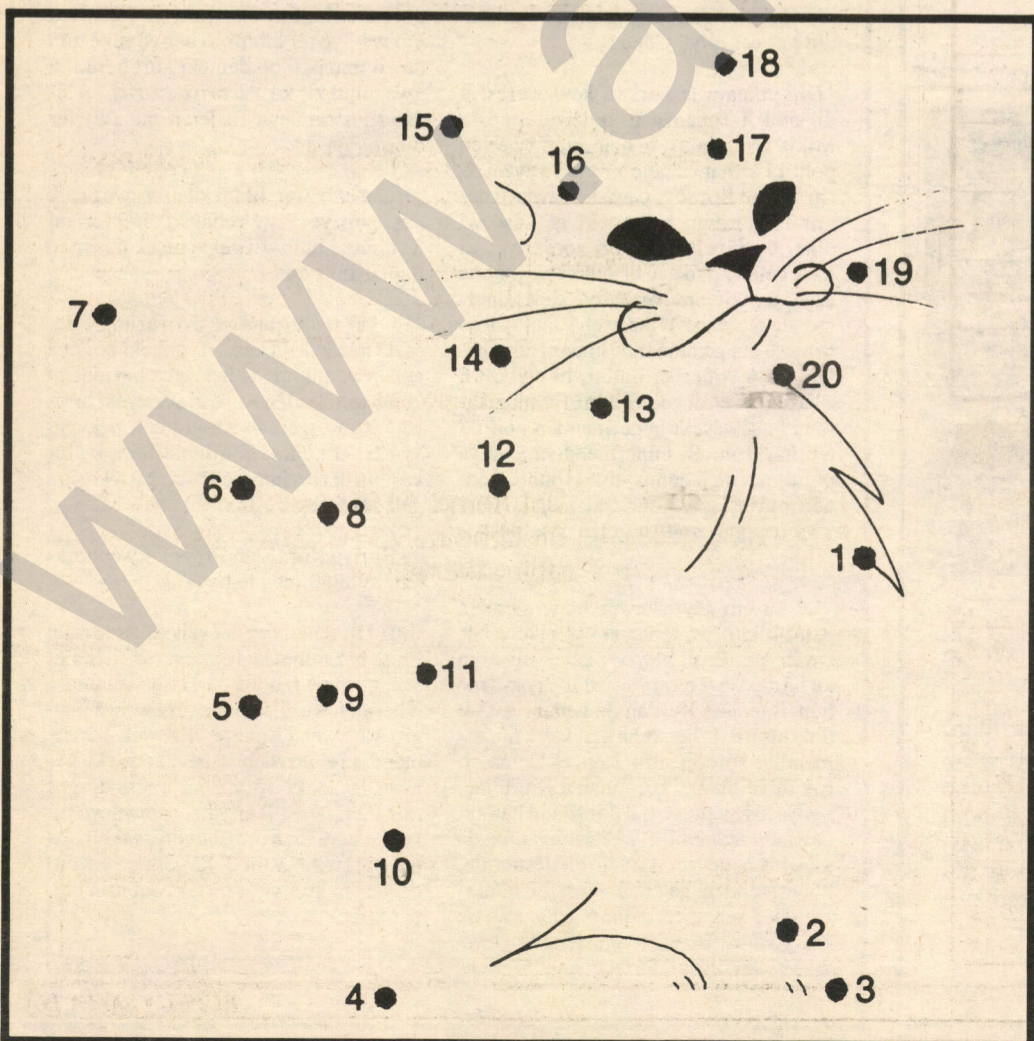
			13	
				9
12				
		10		
14				

GUNDÊ ME

DIBISTAN HATIN GIRTIN. GULÎZAR Û BAVÊ XWE ÇÛN KURDISTANÊ. MALA DAPÎRA WÊ LI GUND BÛ. ROJEKÊ GULÎZAR, LI KEREKÎ SIWAR BÛ. BI DAPÎRA XWE RE ÇÛ NAV REZAN. LI WÊ DERÊ TIRÎ, HÊJÎR, Û HIRMÎ BERHEV KIRIN. DI VEGERÊ DE HATIN BER ÇEM. PEZÊ GUND LI BER ÇEM MEXEL HATI BÛ. KEÇ Û JIN HATIBÛN BÊRIYÊ. ŞIVAN JÎ LI BILÛRA XWE DIXIST.

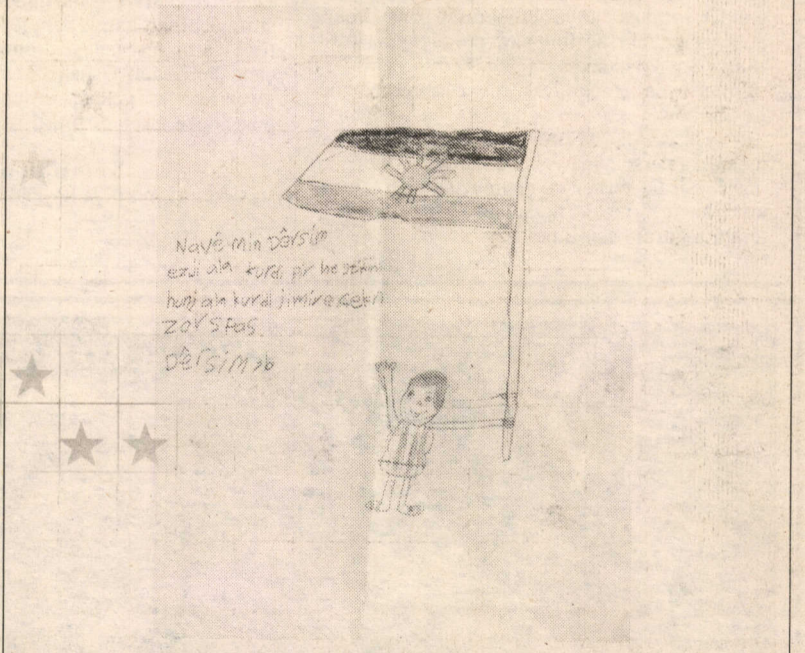
Ji PIRTÛKA "EM BIXWÎNIN"

D—hejmaran bigihînin hev

DERSÎM / 11 salî

NAVÊ MIN DERSÎM E. EZ JÎ ALA KURDÎ PIR HEZDIKIM. HÛN JÎ ALA KURDÎ JI MIN RE ÇÊKIN. ZOR SPAS.

HAWAR AKMAN/10 salî

HEVALNO! EZ JI LISTÎKÊN KURDÎ PIR HÊZDIKIM. EZ JI WÊ RE LISTÎKEK KURDÎ DINIVÎSINIM. NAVÊ LISTÎKA MIN "VEŞARTOK" E.

PÊŞÎ YEK ÇAVÊ XWE DIGRE Û DIJMÊRE HETA BÎSTA YAN ÇILÎ. PAŞÎ EWÊ KU ÇAVÊ XWE GIRTIBE, ÇAVÊ XWE VEDIKE Û LI VAN DIGERE HETA ZAROKAN DÎT. DUREKÊ DÎKE DORAN LAVIKÊN DIN ÇAVÊ XWE DIGRE.

HEVALNO EZ JÎ DIXWAZIM HÛN JÎ LISTIKÊ ZAROKAN BINIVÎSIN. SPAS

ALA RIZGARI

giring hatiye avêtin.
Hêviya me ew e ku ew ba-
betên darîştinê li ser kaxî-
zê di pratîk de bê te xebi-
tandin û ev pêymanê bi di-
rêjî dom bike.
YNK û PDK-I ku du hê-
zên serekê ên vî parçeyê
ne; li gel hêzên din jî eger
çeperekî fireh ê têkoşinê
bê te avakirin.
Eva tenê ne ji bo têkbirina
rejîma Iraqê; Belku li hem-
ber netîceyên cûrbecûr ên
şerî İrân û Irakê dîsa, li
hember êrişên dewleta Tir-
kiye tevgera Kurdistanê wê
bi hêztir bibe. Ji bo rakirî-
na gelek astengan rê
vedibe.
Ji bo pêşdabirin û doman-
dina wê li hev hatinê wezîfê
dikeve ser milên hêzên din
jî ên Kurdistanê.

K.U.K

Em bi hemî awayî pişt-
giriya wê hevkarîyê di-
kin. Serkeftina wê dax-
waz dikin. Em hêvîdar
in ku ev hevkarî dê bibî
mîsalek ber bi çav ji bo
herêkê netewî yê par-
çeyên din Kurdistanê.
Bila ev hevkarî ji bo
gelê me yê Kurdistanê
pîroz be.

16.11.1986
Rizgarîxwazên Netewa-
yên Kurdistan (KUK)
Polît Büro

PPKK

hêzên niştimanperwe-
rên Kurdistanê Iraqê
yên din jî bigre nav xwe
û bifehretir be. Her kes
baş dizane ku, qeweta
tevgera rizgarîxwaziya
gelê Kurd di yekîtiya wê
de ye.

Sekreterê giştî
Serhat DÎCLE

RIZGARI

nê bi vî rê û pergale Kur-
distan wê bigihîjê serx-
webuna netewî. Ji ber
vê yekê em hevkarîya
PDK-I û YNK gaveke
baş dibînin.
Ji aliyê din de ev hev-
karî di rexnedana de-
mên borî de dijminayeti
û birakû jiya herdu hê-
zan e jî. İro li Kurdisata-
na Başûrê di navbera hê-
zên niştimanî de, di nav
hoyên têkoşina çekdarî
de, pewîstiya hevkarî-
yek domdarî heye.
Daxwaziya me, ev e ku
bila ev hevkarîya navbe-
ra PDK-I û YNK her
domdar be û ji bo têko-
şina Başûrê Kurdistanê
keleheke hîmdar be.

TEKOŞIN

henüz yeterli bilgim yok. Söz
konusu gelişme Irak İrân Kür-
distan'ında diktatörlüğün ve
sömürgeciliğün yıkılması ve
İrân-İrak savaşına son veril-
mesi yönünde bir adım olabi-
lirse, kuşkusuz olumlu bir ge-
leşme olacaktır...
KDP ile YNK arasındaki itti-
fak ve bu ittifakın muhtemel
başarıları Kürdistan işçi sınıfı-
nın mücadelesini ne yönde et-
kileyecek? Asıl sorun burada
yattır...
Bölgedeki ve Irak'daki son
gelişmeler Kürdistan'lı sol si-
yasal çevreler arasında özel-
likle sürgünde güçlü bir milli-
yetçi dalgaya neden oldu. Yerli
yersiz umutlar gelişti. Bir çok
örgüt ve çevre giderek daha
fazla Kürt milliyetçiliğinin et-
ki alanına giriyor. Kürdistan'lı
komünistler bu hızlı sağa kayı-
şa seyirci kalmamalı...

S. CENGİZ

T.S.K

zên welatparêz de şerên bira-
kujiyê têt rawestandin.
2- Li Kurdistanê Başûr her
du hêzên serekê û mezînan yê
rizgarîya netewî têt ba hev û li
gel hêzên rizgarîyên netewî
yên din û şoresger û demokra-
tên Iraqê rejîma BEES'a xwîn-
rêj dixin xeterê jiyana wî hin jî
kin dibe.
Ji bo netewa Kurd çîna karke-
rê Iraqê û neteweyên din rojên
serkeftinê û serfiraziyê hin jî
nêz dibe.
3- Bê şik ev yekîti û serfirazî
jî bo hêzên rizgarî yê netewî
yên parçeyê din jî dibe mora-
lekî mezînan, dibe bawerî û tec-
rubeyên dirokî bê guman di
nav hêzên hemû parçeyên de alî-
karî û piştgirî wê zêde bibe.
Ji ber wan sedeman û hin se-
demên din ev peyman gavekî
dîrokîyê û pêşketîyê. Pewîste
her hêz û kesên welatparêzên
Kurdistanê piştgirî û alîkarîya
wê peymanê bikin. Ji bo pêka-
nîna wê kar û xebat bikin.

XALÊN PÊKHATINÊ

- PDK-I û YNK li dijî rejîma Saddam hêzên xwe kirin yek.
- Di 7-8.11.1986 an de di bin serokatîya Idrîs Barzanî û Celal Talabânî de heyetên rêxistinîyan civînek pêk anîn û li ser çar xalên hev hatin.
- Xalên ku PDK-I û YNK li ser li hev hatine;
- 1-Yekîtiya pêkhatî dê hemû hêza xwe ji bo hilweşandina rejîma Saddam seferber bikin.
- 2-Hêzên ku li dijî rejîma Saddam in, dê li hev werin, berberiyên xwe ji nav bibin û kesên ku li dijî vî birawestî, dê werin cezakirin.
- 3-Hêzê dê, ji îro pê ve, li dijî hevûdu propagandayên nexweş nekin.
- 4-Her rêxistinî dê di navçe û herêmên xwe de awayekî demokratîk pêk bîne û hêzên pêşmerge din jî di her aliyê Kurdistanê de, bê ku ferq têxin nav rêxistinîyan, bi serbestî bixebitin.

ANLAŞMA METNÎ

□ Kürdistan Demokrat Partisi-Irak (I-KDP) ve Kürdistan Yurtseverler Birliğı (KYB) örgütleri yetkili heyetleri 7-8.11.1986 günleri yaptıkları toplantıda siyasi ve askeri bir ittifak oluşturdular.

- 1- İki örgüt güçlerini birleştirip, Saddam Hüseyin rejimini yıkmak için seferber edecek.
- 2- Bütün Irak'lı muhalif örgütler arasındaki kardeş kavgasına ve düşmanlığa son verilecek, buna uymayan örgütlere müeyyide uygulanacak.
- 3- Bütün karşılıklı yıpratıcı propagandalar durdurulacak.
- 4- Her örgüt bulunduğu alanda demokratik bir ortam yaratıp, bütün muhalif güçlerin siyasi ve askeri faaliyetlerine olanak tanıyacak.

IRAK-KÜRDİSTAN DEMOKRAT PARTİSİ POLİT BÜROSU'NUN ANLAŞMA İLE İLGİLİ YAPTIĞI AÇIKLAMA

□ Kürdistan Demokrat Partisi liderliğı 7-8.11.1986'da Kürdistan Yurtseverler Birliğı liderliğı ile siyasi ve askeri bir ittifak yaptı. Bu ittifak, iç çatışmalara son vererek, bütün karşılıklı yıkıcı propagandaların durdurulması ve iki örgütün bütün imkanlarıyla askeri güçlerini birleştirerek Irak rejimine karşı seferber etmesini kararlaştırdı.
Bilindiğı gibi geçmişte her iki taraf arasında çok ağır ve köklü anlaşmazlıklar vardı. Bu anlaşmazlıklar Kürt halkının mücadele birliğıne zarar veriyordu. Ancak, bu yeni oluşun ittifaktan sonra, Kürt kurtuluş hareketi önemli adımlar atarak, Kürdistan ve Irak'taki bütün gelişmelere olumlu bir etki yapacaktır.

DAXUYANIYA YEKİTIYA NIŞTIMANİ KURDISTAN

- Yekîtiya hêzên welatparêz li Kurdistanê Iraqê bersivêkirî girîng e ji bo dijminê gelê Kurd. Xasma di vî rewşa îroyîn giran de ku hikûmeta Iraqê dixwazê Kurdan ji kok ve rake. Ev Yekîti bersivêkirî bi hempa ye ji vî rewşê re.
- Ji ber vî yekê YNK giranî yê xwe hertim dida ser yekîtiya hêzên Kurdistanê û divî varide belavokek bi, PASOK û PSK re derxistî bû.
- Ji vî jî girîngtir û meztir, di roja 7-8.11.1986 de bi PDK re hevkarîyek pêk anî.
- Bi vî hevkarî û yekîti re, hêzan bi hemû îman û hebûnên xwe ji bo destxistina mafên gelê me û gelên Iraqê dijî rejîma Saddam bi xurtî têkoşina xwe bidin.
- Ev yekîti rawestandina şerê nav xwe, nêzikbûna hêzên dijî rejîm pêk bîne. Vekirî ye ku ev gav, gaveke girîng e.
- Pewîst e ku hemû rêxistin û welatparêzên Kurd, girîngbûyîna vî hevkarîyê bibînin û li gor îmanên xwe piştgirîya wê bikin.
- Rojnameya we di vî warî de roleke girîng lîst, nûçeyê hevkarîyê gihand cîhanê û bi hezaran mihacîrên Kurd li derveyê welat ji vî hevkarîya girîng agahdar kir. Em bawer in ku rojnameya we di vî warî de hemû pêwîstîyan dê pêk bîne.

Berpîrsiyarekî YNK, li derveyê welat

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

1								★	★					
2				★						★				
3			★							★	★	★		
4		★			★									
5							★						★	
6	★						★			★			★	
7		★				★	★	★	★					
8		★												★
9											★			

amadekirin : B. SİPHAN

RASTEÇEP ★★★★★★★★★★★★★★
1-Navê hêşinayîyek...Xwarîneke ji şîr û mast tê çêkirin(berepaş) 2-Navê welatekî...ard...bi wî re 3-Kort...Navê heşvanekî 4-Ne şev(berepaş)...Navê rastkêşekê...Berbang(berepaş) 5-Instrumentekê muzîkî...Mêrê buka 6-Aletê ku benê peşvdar lêdixe...Ber bi erdê hat 7-Deng...Navekî(berepaş) 8-Hunermendeke giranbîha 9-Welatekî...Nimayîş
SEREJÊR ★★★★★★★★★★★★★★
1-Giyayêke xwarîne...Belê(berepaş) 2-Navê çiyayekî 3-Hasinê binê lingên hesp...Mebeste 4-Navê rojekê...balafir 5-Kêfxweşbûn 6-Navekî(berepaş)...du tipên bédeng...Noteyekê 7-Giyayekî...Reml(berepaş) 8-Bajarekî...Ajansa Swêdîyan 9-Musaade...Zirîna keran(berepaş) 10-Dewlementbûn...Nişana

Ginîdum 11-Mil(berepaş)...pronava kesên sê-yemîn(berepaş)...Tav(berepaş) 12-Ciyê ku li ser çûyîn dibe...Nasdayîn 13-Tav(berepaş)...Cephe(berepaş) 14-Serokeke Kurd

1	E	M	Î	N	★	Ê	T	A	X	★
2	D	E	R	Î	★	D	O	K	U	Z
3	Î	D	A	Z	A	★	Q	O	R	E
4	P	Î	★	A	R	A	R	A	T	★
5	★	N	E	M	A	Z	E	★	★	Î
6	★	E	R	★	M	E	S	K	E	N
7	Z	★	M	Ê	★	★	★	O	Z	A
8	A	M	E	R	Î	K	A	★	★	Z
9	N	A	N	Î	★	A	M	A	D	E
10	E	L	Î	Ş	Ê	R	★	X	O	X

QARTA ABONE □ ABONE KARTI

ABONNEMENT KARTE

- Als förder — ABO
- Für Kurdistan
(für eine bestimmte Organisation oder Zielgruppe)
- Für Name: _____
Strasse: _____
Ort: _____
- Für mich: Adresse wie unten stehend

Ich werde jährlichDM. (mind. 60 DM.) auf Konto GILALA AB, Postgiro 26533—0, Stockholm/SCHWEDEN überweisen. (am günstigsten mit Postgiroüberweisung)

NAME: _____

STRASSE: _____

ORT: _____

Unterschrift _____ Datum _____

